

Analýza vysílání programu RÁDIO IMPULS před volbami do Evropského parlamentu 2014

Usnesení přijaté dne 19. listopadu 2014

- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání se seznámila s analýzou zpravodajství a publicistiky na programu RÁDIO IMPULS provozovatele LONDA spol. s r. o., a to z období 23. 4. - 23. 5. 2014. Předmětem analýzy byly následující pořady: Zprávy v celou, Zprávy v půl, Sedm minut v sedm, Polední speciál a Kauza dne.

Analýza vysílání programu RÁDIO IMPULS před volbami do EP 2014

Provozovatel: LONDA spol. s.r.o.

Program: RÁDIO IMPULS

Pořad: Zprávy v celou, Zprávy v půl, Sedm minut v sedm, Polední speciál, Kauza dne

Datum vysílání: 23. dubna 2014 – 23. května 2014

Obsah

ÚVOD	3
ZADÁNÍ ANALÝZY	3
PŘEDMĚT A CÍL ANALÝZY	4
TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA.....	4
VÝZKUMNÉ OTÁZKY	5
METODIKA VÝZKUMU	5
ZPRAVODAJSKÉ RELACE RÁDIA IMPULS	6
POLITICKÉ PŘÍSPĚVKY.....	8
Tematická agenda.....	8
Struktura politických aktérů.....	11
Valence a kontext	18
Struktura (politických) mluvčí	24
VOLEBNÍ PŘÍSPĚVKY	27
Tematická agenda.....	27
Struktura politických aktérů.....	28
Valence a kontext	29
Struktura (politických) mluvčí	32
SHRNUTÍ ANALÝZY: ZPRAVODAJSTVÍ	34
PUBLICISTICKO-DISKUSNÍ POŘAD KAUZA DNE.....	34
PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH DÍLŮ KAUKY DNE VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ.....	37
Kauza dne 23. 4. 2014: Tomio Okamura	37
Kauza dne 24. 4. 2014: Petr Holeček	37
Kauza dne 28. 4. 2014: Martin Engel	38
Kauza dne 30. 4. 2014: Jiří Šťástka	38
Kauza dne 6. 5. 2014: Bohuslav Sobotka	38
Kauza dne 7. 5. 2014: Jan Zahradil.....	39
Kauza dne 12. 5. 2014: Igor Němec	39
Kauza dne 13. 5. 2014: Jaroslav Štercl	40
Kauza dne 14. 5. 2014: Tomáš Machýček.....	40
Kauza dne 15. 5. 2014: Martin Stropnický	40
Kauza dne 19. 5. 2014: Tomáš Hudeček	41
Kauza dne 20. 5. 2014: Radek John	41
Kauza dne 22. 5. 2014: Karolína Peake	42
KVANTITATIVNÍ PŘEHLED.....	42
SHRNUTÍ ANALÝZY: KAUZA DNE.....	46
HLAVNÍ ZÁVĚRY.....	46

ÚVOD

Volby do Evropského parlamentu 2014 se konaly ve všech členských státech Evropské unie ve dnech 22. až 25. května 2014. V Česku volby probíhaly 23. května a 24. května. Volebního klání se účastnilo celkem 38 uskupení. Volby vyhrálo hnutí ANO 2011 s 16,13 % hlasů a čtyřmi získanými mandáty, těsně druhá skončila koalice TOP 09 a Starostů s 15,95 % a stejným počtem mandátů a třetí místo získala ČSSD s 14,17 % a taktéž čtyřmi mandáty. Další dvě strany v pořadí – KSČM (10,98 %) a KDU-ČSL (9,95 %) získaly po třech mandátech. Dva mandáty získala ODS se 7,67 % a jeden mandát Strana svobodných občanů s 5,24 %. Volby provázela rekordně nízká účast – 18,2 %.¹

Předkládaná analýza předvolebního vysílání programu RÁDIO IMPULS vznikla jako součást celkového monitoringu Úřadu RRTV, který mapuje vysílání hlavních celoplošných programů v období před volbami do Evropského parlamentu 2014.

Tato analýza je vázána především na normativní požadavky médií², které jsou vymezeny v mediální legislativě. Základní zákonnou normou je zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, v platném znění (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.).

Cílem této analýzy tedy bylo ověřit, zda provozovatel programu RÁDIO IMPULS ve sledovaném období následuje opatření definovaná zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání č. 231/2001 Sb., zvláště pak § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., jejichž znění je následující:

Provozovatel vysílání poskytuje objektivní a vyvážené informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů. Názory nebo hodnotící komentáře musí být odděleny od informací zpravodajského charakteru.

Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivní a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.

ZADÁNÍ ANALÝZY

Základní požadavky předložené analýzy byly formulovány následujícím způsobem:

A) Vypracovat kvantitativně-kvalitativní obsahovou analýzu vybraných pořadů, která poskytne informace o tom, jaký prostor byl ve vysílání poskytnut jednotlivým kandidujícím subjektům, resp. jejich zástupcům, a s jakými konotacemi. Jak se zacházelo s informacemi a se zdroji, zda byla důsledně oddělována fakta a komentáře a jaká byla míra konfrontačnosti svědčící o možné ztrátě neutrality či dokonce podjatosti.

B) Analýza umožní komplexní vyhodnocení, zda program, resp. provozovatel vysílání, v rámci předvolebního vysílání poskytl objektivní, vyvážený a nestranný obraz všech kandidujících subjektů, resp. jejich představitelů.

¹ <http://www.volby.cz/pls/ep2014/ep11?xjazyk=CZ>

² Normativní teorie se zabývají studiem a předepisováním, jak se mají média správně chovat. Spadají sem různé etické kodexy, legislativní úpravy regulace médií, ale i obecné představy veřejnosti o tom, jak má vypadat objektivní a nestranné zpravodajství. Normativní teorie fungování médií jsou součástí jak studia žurnalistiky, tedy institucionalizované přípravy budoucích novinářů, kteří se mimo jiné učí rutinám normativně správného jednání redaktorů, tak odborného studia médií, tedy sociálně-vědní analýzy médií, neboť nabízejí základní koncepty norem jednání médií ve společnosti a představy, jak by měla média tyto normy naplňovat.

PŘEDMĚT A CÍL ANALÝZY

Rešerše programu RÁDIO IMPULS, provedená před konáním voleb do EP, nezaznamenala žádné mimořádné předvolební vysílání či zařazení tematických pořadů, jež by se nadcházejícím volbám věnovaly. Analýza proto vychází z pravidelných pořadů zpravodajských a publicistických:

Zpravodajské vstupy vysílá program RÁDIO IMPULS každou hodinu pod názvem *Zprávy v celou*, ráno potom přibližně v 6:30, 7:30 a 8:30 jejich kratší obdobu *Zprávy v půl*. Relace v 7:00 se nazývá *Sedm minut v sedm*, ve 12:00 *Polední speciál*.

Od pondělí do čtvrtka potom po zkrácené zpravodajské relaci od 18:00 hod. následuje *Kauza dne*, několikaminutový rozhovor s vybranou osobností (obvykle z politických kruhů), který se většinou nějakým způsobem vztahuje k aktuálnímu dění.

Cílem analýzy je posoudit, zda v daných pořadech ve sledovaném období, tj. od 23. 4. 2014 do 23. 5. 2014 nedošlo k porušení ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb., resp. zda předvolební vysílání jako celek, i v rámci jednotlivých dílů pořadu (resp. zpravodajských příspěvků), dodržovalo zásady objektivního a vyváženého informování.

TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

Primární cíl byl v zadání vymezen tak, aby analýza odpověděla na otázku, „do jaké míry sledované pořady naplnily požadavky poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů?“ či „do jaké míry sledované pořady naplnily požadavky poskytnout objektivní, vyvážený a nestranný obraz všech kandidujících subjektů, resp. jejich představitelů?“

Co však znamenají koncepty objektivity, vyváženosti, nestrannosti? Jak jim rozumět a jak je definovat?

Zákon č. 231/2001 Sb. sice hovoří o objektivitě, vyváženosti i nestrannosti (viz výše), uvedená zákonná definice ale nestanovuje žádné operacionální vymezení těchto pojmů, jinými slovy blíže je nespécifikuje. Proto je na nás, abychom tyto koncepty vymezili.

Jak objektivita, tak vyváženost a nestrannost jsou určitými profesními zvyklostmi a normativními očekáváními determinujícími zpravodajství a publicistiku. V rámci mediálních studií se však vedou spory o to, jak objektivitu dosáhnout a je-li to vůbec možné. Jedna z koncepcí žurnalistické objektivity vychází z předpokladu, že je možné určité objektivitu dosáhnout, či se tomuto ideálu alespoň přiblížit. Objektivita bývá v tomto pojetí chápána jako rutinní novinářská praxe umožňující odrážet skutečnost, a to prostřednictvím zveřejňování všech relevantních, fakticky správných a nezkrácených informací spolu s poskytováním dostatečně širokého spektra názorů i rovnocenného prostoru reprezentantům daných názorů.

Objektivitu či vyváženost vysílání je z tohoto hlediska možné analyzovat jak v přístupu k individuálním subjektům, o kterých se „hovoří“, tak k jednotlivým politickým seskupením, k jejich konkrétním představitelům, či názorovým proudům pomocí předem stanovených indikátorů objektivity. Hodnotit objektivitu je však nelehká věc a nejde ji pojmut celkově pouze kvantitativně. Vždy je třeba zohlednit více kritérií současně v daném kontextu. To, co může být pro jednoho objektivní, nemusí být objektivní pro druhého. Pro dosažení cílů analýzy jsme vycházeli z modelu Johanna Westerstahla. Ten hodnotí objektivitu z pohledu faktičnosti a nestrannosti. Faktičnost sestává z kritérií pravdivosti (přesnosti, informativnosti, úplnosti) a z kritérií relevance. Nestrannost je složena z kritérií vyváženosti a neutrální prezentace, tzn. takové, která je nehodnotící, která se nesnaží vzbudit

senzaci. (REIFOVÁ, Irena, Slovník mediální komunikace, Portál 2004) Všechna zmíněná měřítká jsme zohlednili i v naší provedené analýze, ve které jsme si stanovili tzv. indikátory objektivit a vyváženosti. Byly jimi:

- indikátor četnosti zastoupení kandidujících subjektů v pořadech
- indikátor rozmanitosti subjektů, témat, postojů, názorových proudů v pořadech
- indikátor četnosti hodnotících soudů či charakteru výpovědí o subjektech (konfrontační, negativní, pozitivní)
- indikátor přesnosti a věcné správnosti informací

VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Na základě výše popsaného zadání analýzy jsme stanovili základní výzkumnou otázku, která zněla:

Dodržovalo předvolební vysílání sledovaných pořadů programu RÁDIO IMPULS ve sledovaném období zásady objektivního a vyváženého informování jako celek i v rámci jednotlivých dílů pořadů?

K zodpovězení hlavní výzkumné otázky jsme stanovili také specifické výzkumné otázky:

- I. S jakou četností analyzované pořady programu RÁDIO IMPULS informovaly o volební tematice?
- II. Jaký prostor byl věnován jednotlivým kandidujícím politickým subjektům v jednotlivých pořadech, i v celku vysílání?
- III. O kterých politických subjektech se ve zpravodajských relacích nejčastěji hovořilo? S jakou četností? S jakou valencí?
- IV. Jaká témata nastolovaly zpravodajské relace? V souvislosti s jakými politickými subjekty?
- V. Jaký byl výsledný mediální obraz politických subjektů medializovaných zpravodajskými relacemi?
- VI. Kteří hosté byli zváni do analyzovaných dílů pořadu *Kauza dne*? Existuje klíč, dle kterého byli hosté do pořadů zváni?
- VII. Jaké typy otázek, či konverzační strategie, byly užívány v *Kauze dne*?
- VIII. Jaký byl poměr konfrontačních/neutrálních/pozitivních výpovědí vůči hostům pořadu?
- IX. Jaké politické subjekty byly reprezentovány v *Kauze dne*?
- X. Jaký byl výsledný mediální obraz politických subjektů medializovaných v pořadu *Kauza dne*?

METODIKA VÝZKUMU

Základní soubor neboli soubor všech potenciálních výběrových jednotek výzkumu tvoří všechny zpravodajské i publicistické příspěvky týkající se volební tematiky či politiky obecně, které byly v rámci sledovaných pořadů odvysílány v období 23. 4. 2014 – 23. 5. 2014.

Jako základní analytickou jednotku jsme zvolili příspěvek, který tematizoval problematiku voleb do Evropského parlamentu nebo obecně politiku. Příspěvek jsme definovali jako stopu, která je jednoznačně oddělena od předcházejícího a následujícího příspěvku. Vyjma příspěvku jsme pracovali ještě s dalším typem analytické jednotky – výpovědí (moderátorů, reportérů, komentátorů, expertů atd.). Tu jsme operacionalizovali jako část zprávy (sdělení), ve které je citován nebo popisován sledovaný subjekt. Výpověď je tak definována určitým subjektem (o kom se mluví), kontextem, o kterém je o subjektu hovořeno, jeho hodnocením, tematizací (o čem se mluví) a autorem výpovědi (kdo mluví). Změna kteréhokoli z těchto parametrů signalizuje zápis nové výpovědi. V jedné větě tedy může být obsaženo více výpovědí, stejně jako se více vět může skládat z výpovědi jediné.

K dosažení cílů analýzy a zodpovězení výše zmíněných otázek jsme aplikovali kombinaci kvantitativní obsahové analýzy a kvalitativní textuální analýzy.

ZPRAVODAJSKÉ RELACE RÁDIA IMPULS

Zpravodajské relace RÁDIA IMPULS sestávaly ve sledovaném období z celkem 3767 zpravodajských příspěvků (v celkové délce přes 51 hodin záznamu), nepočítaje v to příspěvky sportovní a předpověď počasí. Z tohoto počtu bylo předmětem zkoumání pouze 1086 příspěvků, neboť tyto se tematicky věnovaly buď přímo volbám do EP, nebo politice obecně.

Zatímco předvolební příspěvky čítaly dohromady zhruba 1:09 hod., politické 10:52 hod., a to v následujícím rozložení:

Počet zpravodajských příspěvků volebních / podíl z celku	95	2,5%
Počet zpravodajských příspěvků politických / podíl z celku	991	26,3%
Počet ostatních zpravodajských příspěvků / podíl z celku	2681	71,2%
Počet zpravodajských příspěvků celkem / celek	3767	100,0%

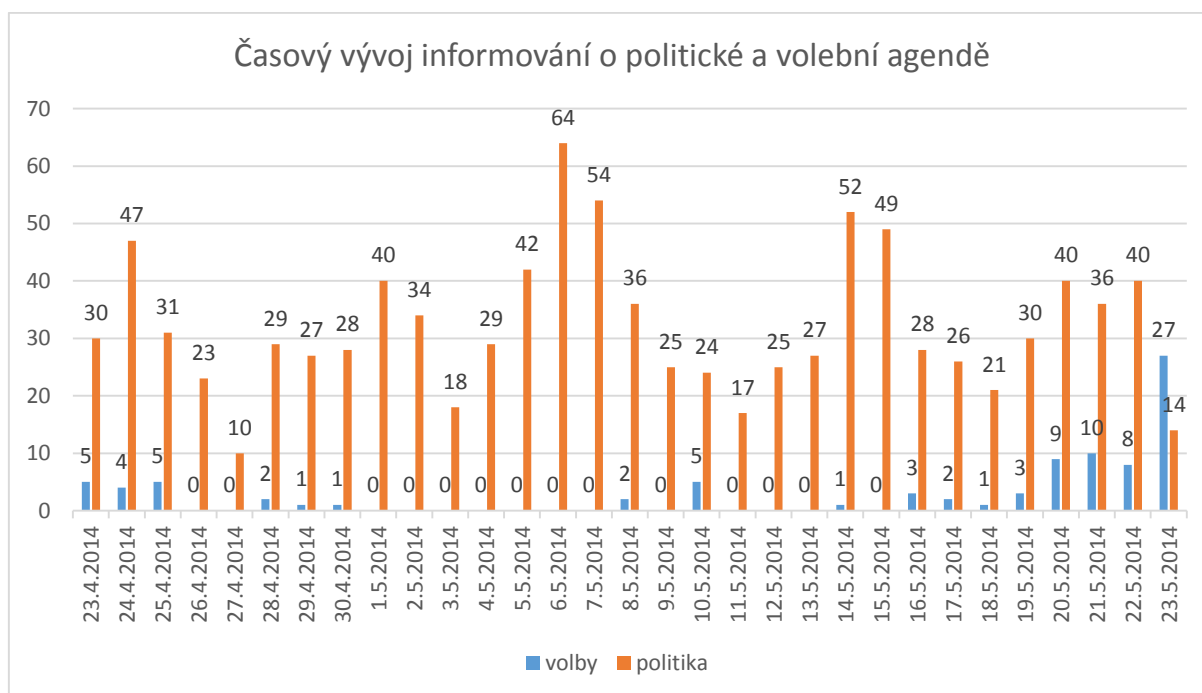
Tabulka 1

Za politické jsme označovali takové příspěvky, které se nějakým způsobem týkaly politiky. Ve zpravodajských relacích na programu RÁDIO IMPULS pak měly tyto příspěvky současně ve všech případech i politické aktéry.

Jako volební jsme kódovali všechny příspěvky, v nichž padla být zmínka o nadcházejících volbách. Ve většině případů však téma voleb v těchto příspěvcích obsahově převládlo.

Zastoupení obecně politických zpráv bylo rovnoměrně³ rozprostřeno do zpravodajských relací v průběhu celého sledovaného období. Volební příspěvky se naopak, s několika výjimkami, soustředily do posledních dnů před volbami, jak naznačuje přiložený graf (Obr. 1).

³ Jako každé zpravodajství, i relace na RÁDIO IMPULS měly méně politických příspěvků o víkendech a ve státní svátek, s výjimkou tradičně politicky přetíženého 1. 5.

Obr. 1

Zájem o volby do EP se tedy na programu RÁDIO IMPULS omezil, s výjimkou několika průběžných předvolebních výzkumů a informací o voličském chování, na poslední dny před volbami. Na druhou stranu je ale nutné zdůraznit, že byť kvantitativně slabě zastoupené (2,5% z celkového počtu zpravodajských příspěvků), zprávy s volební tematikou byly ve sledovaném období přínosem pro voliče, resp. pro společnost jako celek, neboť v několika případech informovaly o pravomocích europoslance a dopadu, který mají rozhodnutí EP na ČR, nebo přímo pobízely občany k tomu, aby se rozhodování o nových zástupcích republiky v EU zúčastnili. Snaha o občansky zodpovědný přístup je znát i v zastoupení občanských aktivistů mezi mluvčími, kteří ve zpravodajství RÁDIA IMPULS dostávají prostor k vyjádření, jak ostatně stojí níže.

Žánrově se v drtivé většině příspěvků jednalo o čtené zprávy, s výjimkou několika reportáží, resp. krátkých reportáží zakomponovaných v čtené zprávě. Zvláštní případ představovaly příspěvky vycházející z rozhovorů uveřejněných v pořadu *Kauza dne*, jichž bylo (včetně několika upoutávek na tyto rozhovory) ve sledovaném období celkem 43. Tak jako byly tematicky rozhovory *Kauzy dne* na jednu stranu ovlivněny aktuálním děním, zachyceným ve zpravodajství, tak na druhou stranu zpravodajství odráželo obsah těchto rozhovorů, resp. výběr z nich.

Jedním ze sledovaných indikátorů bylo pořadí příspěvku, podle něhož lze usuzovat na význam, který provozovatel politickým zprávám přikládá. Jak ukazuje Tabulka č. 2⁴, zpravodajské příspěvky jak politického, tak předvolebního zaměření zaujímaly v relacích vždy čelné pozice.

⁴ Při četbě tabulky ovšem musíme mít na paměti, že se jedná o poměrné zastoupení vzhledem k celkovému počtu volebních, resp. politických zpravodajských příspěvků, nikoli vzhledem ke všem příspěvkům, které ve zpravodajských relacích ve sledovaném období zazněly.

Pořadí příspěvku	VOLBY		POLITIKA	
	četnost	podíl	četnost	podíl
1.	34	35,4%	340	34,2%
2.	31	32,3%	297	29,8%
3.	20	20,8%	209	21,0%
4.	4	4,2%	106	10,7%
5.	5	5,2%	30	3,0%
6.	1	1,0%	9	0,9%
7.	1	1,0%	4	0,4%

Tabulka 2

Analýza zpravodajských relací je pro přehlednost rozčleněna do dvou částí – rozlišuje příspěvky volebního a obecně politického zaměření.

POLITICKÉ PŘÍSPĚVKY

Tematická agenda

Jedna zpráva ve většině případů obsahovala více výpovědí, mnohdy odlišných nejen podle jednotlivých aktérů, ale i samotných témat. Následující dvě tabulky (Tabulka č. 3 a 4) tedy představují jak souhrn obecných nebo hlavních témat zpravodajského příspěvku, tak přehled témat konkrétních – témat jednotlivých výpovědí. Tabulky jsou řazeny sestupně dle zastoupení: na předních místech se nacházejí témata nejfrekventovanější, na posledním nejméně častá. Vzhledem k velikému objemu dat se některá konkrétní témata v poměrném ukazateli ocitla po zaokrouhlení na jedno desetinné místo pod hranici měřitelnosti, což naznačuje proškrtnutý sloupec „podíl.“

Jednoznačné početní prvenství zahraničně-politických zpravodajských příspěvků plyne z prostého faktu, že jsme zahraniční politiku nekódovali, nevztahovala-li se přímo k EU, tak podrobně jako ostatní politické sféry. Pod tématem „zahraniční politika“ se například skrývají jak zprávy o dění na Ukrajině, které měly nějakého aktéra z české politické scény, tak návštěva německého prezidenta Gaucka v ČR, ale i nejednotně přijímaný oficiální postoj vlády k Číně apod. Jednalo se o velké množství témat, jejichž podrobný rozbor by nebyl přínosem pro tuto analýzu, která vychází ze zákonných předpisů a jejich prismatickým zkoumá vyváženost předvolebního vysílání. V případě, že některá z takovýchto zpráv obsahovala zvláštní zabarvení, zachytily to jiné indikátory (kontext, valence), takže skrýval-li by se v těchto zprávách nějaký problém, nezůstal by neodhalen.

Jedním z typických rysů zpravodajství RÁDIA IMPULS, který se projevuje téměř ve všech indikátorech, je značná pozornost upřená k regionům. Zřetelná snaha o informační decentralizaci se neprojevovala pouze v politickém zpravodajství – snad ještě větší zastoupení měly v pravidelné rubrice *Zprávy z regionů* nepolitické informace z oblasti, které referovaly například o chystaných akcích, resp. o místním dění obecně.

Mnohé ze zpravodajských příspěvků se pohybovaly na hranici více témat, například frekventovaná témata finance nebo sociální politika se v mnoha oblastech překrývala (např. otázka důchodové reformy či minimální mzdy, které jsme nakonec zařadili do sociální politiky, na rozdíl od kupříkladu sporů o státním rozpočtu apod.), v některých případech se tak například v jednom zpravodajském příspěvku, okódovaném obecným tématem, vyskytovalo více konkrétních témat, čímž se podařilo alespoň v hrubých obrysech vystihnout obsahovou šíři těchto mezních případů.

Rozložení témat, jakož i další indikátory této analýzy, je citelně ovlivněno kauzami, které ve sledovaném období rezonovaly médii. Na přelomu dubna a května letošního roku se například mohutně tematizovaly soudní proces s bývalým náměstkem ministryně obrany Martinem Bartákem či rozsáhlé vyšetřování v kauze Nagyová a posléze uniklá komunikace mezi bývalým premiérem Petrem Nečasem a jeho pozdější manželkou.⁵ Těžko usuzovat, zda zájem o tyto konkrétní kauzy rozdmýchávají média sama a zpětně tak zakládají jejich společenský význam, nebo zda referování o těchto záležitostech pouze odráží reálné, a v tom případě enormní, zaujetí občanů. Není však v moci předkládané analýzy rozkrýt tuto odvěkou tautologii, která ještě mnohem palčivěji vyvstane u indikátorů kontextu a valence.

Politici aktéři často vystupovali i v kauzách, které nebyly primárně politické – například v záležitosti policistky zabitě omámeným řidičem, či zásahu v pražské muslimské modlitebně. I tehdy byla zpráva okódována, byť politický aktér ve většině těchto případů zastupoval pouze svou instituci (nejčastěji ministerstvo), nikoli primárně politickou stranu.

Tematická agenda v politickém zpravodajství RÁDIA IMPULS vykazuje i další znaky běžného zpravodajství – ať už se jedná o téma školství, zdravotnictví, vnitrostranické politiky, zemědělství, legislativy, státní správy apod. V přehledu se překvapivě výrazně projevilo i kalendářní ukotvení analýzy – téma prvomájových oslav (oslavy 1. máje, sraz DSSS) ovládlo nečekaný počet výpovědí. Jednalo se však o zpravodajské příspěvky s velkým počtem mluvčích, resp. politických aktérů, počet výpovědí na zpravodajský příspěvek převyšoval běžný průměr. Rovněž je třeba vzít v potaz praktickou stránku věci – první květen je státním svátkem, tedy dnem, který pro zpravodajství nepřináší mnoho přitažlivých událostí, proto bývají tradičně zprávy o manifestacích různých politických stran významnou složkou zpravodajských relací. RÁDIO IPMULS se navíc 7. 5. 2014 k tématu vracelo i v souvislosti s jistým poněkud nejednoznačným výrokiem Karla Schwarzenberga, o němž bude řeč níže.

Poměrně velké zastoupení měly rovněž ekologické kauzy, ať už se jednalo třeba o záležitosti šumavského národního parku, těžbu zlata v Povltaví nebo o narozeninový happening, který Pavlu Tykačovi uspořádalo Hnutí Duha. I v těchto případech platilo, že nastolené téma sice vyplynulo z aktuálního dění, ale míra jeho pojednání v celku zpravodajských relací už obvykle souvisela spíše s praktickou stránkou redakční práce – ať už se jednalo o mnohokrát reprodukováná stanoviska Miloše Zemana, která zazněla na tiskové konferenci, jíž se zjevně zástupci redakce zúčastnili, nebo o začleňování úryvků z rozhovorů *Kauzy dne* do zpravodajských relací. Tento příklad dokládá, jak těžko lze činit jakékoli pádné závěry z pouhého kvantitativního výčtu nastolených témat, uvážíme-li prosté a praktické důvody vyššího zastoupení některých témat ve vysílání. S ohledem na pravomoci Rady lze však zacházet pouze s uzavřeným celkem odvíšeného mediálního obsahu, na němž jsou patrné mírné výkyvy, způsobené jak konkrétními kauzami, které ve sledovaném období budily pozornost médií, tak praktickými aspekty redakční práce. V žádném případě však nelze v této souvislosti hovořit o markantní nevyváženosti, která by mohla naznačovat provinění proti § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001. I v uměle vytyčeném časovém úseku lze sledovat snahu tematicky pokrýt aktuální kauzy a poskytovat posluchačům co nejuplněji informace, které do zpravodajství patří. Celkově vykazují politické zpravodajské příspěvky volební i mimovolební dosti velkou tematickou pestrost.

⁵ Nebo početně méně zastoupené, přesto ve zpravodajství nepřehlédnutelné, kauzy z pražské, ústecké a brněnské radnice atd. viz tabulka č. 6.

TÉMA OBECNĚ	četnost	podíl	headline
politika obecně	758	76,3%	250
hospodářská politika	104	10,5%	48
životní prostředí	52	5,2%	17
sociální politika	41	4,1%	22
krimi + politika ⁶	16	1,6%	6
zemědělství	11	1,1%	5
krimi	7	0,7%	2
veřejná správa	4	0,4%	1
Celkem zpr. příspěvků	993	100%	351

Tabulka 3

TÉMA KONKRÉTNĚ	četnost	podíl	headline
zahraniční politika	363	17,8%	757
regionální politika	250	12,3%	43
finance	170	8,4%	82
kauza Jana Nagyová	168	8,3%	43
politika	108	5,3%	22
krimi	103	5,1%	39
ekologie	92	4,5%	25
školy	90	4,4%	44
vnitrostranická politika	89	4,4%	73
veřejná správa	84	4,1%	52
sociální politika	75	3,7%	33
oslavy 1. máje	63	3,1%	10
kauza tunelu Blanka	48	2,4%	7
kauza Opencard	47	2,3%	17
zdravotnictví	44	2,2%	15
kauza na radnici Ústí nad Labem	31	1,5%	15
kauza Amazon	30	1,5%	12
přetáčení tachometru	24	1,2%	9
legislativa	19	0,9%	8
zemědělství	17	0,8%	8
sraz DSSS a nepokoje	13	0,6%	3
zásah v mešitě	12	0,6%	4
postoj k EU	11	0,5%	2
důl Paskov	10	0,5%	4
kauzy na ministerstvu spravedlnosti	10	0,5%	5
korupce	8	0,4%	6
odborníky	8	0,4%	6
doprava	6	0,3%	2

⁶ Kauzy s politickým aktérem z oblasti krimi – korupční aféry apod.

privatizace OKD	6	0,3%	0
zpověď Jaroslav Gross	6	0,3%	2
kauzy kandidátů	5	0,2%	2
kauza Alexandr Novák - úplatky, podnikání	4	0,2%	1
Klausova amnestie	4	0,2%	1
kauza Andrej Babiš	3	0,1%	1
ÚSTR	3	0,1%	1
adopce registrovaných párů	2	0,1%	1
církevní restituce	2	0,1%	0
kauza Roman Janoušek	2	0,1%	2
lobbying	2	0,1%	0
kauza Budišov	1	-	1
Klokánek	1	-	0
rušení poboček České pošty	1	-	0
celkem výpovědí	2035	100%	757

Tabulka 4

Struktura politických aktérů

Vzhledem k velkému množství dat vystupovalo ve zpravodajských relacích i ohromné množství aktérů – celkem se jednalo o 1989 výpovědí s aktérem, kterého bylo lze nějakým způsobem označit za činitele politického. Pouze u 1274 z nich se však dalo hovořit o jednoznačné politické zařazenosti k nějaké z politických stran či hnutí. Politická příslušnost byla v souvislosti s jednotlivými aktéry zmíněna naprosto výjimečně – obvykle pouze v případech, kdy samotná přináležitost k nějakému uskupení byla tématem zpravodajského příspěvku. Za aktéra jsme v analýzách považovali i politickou stranu/hnutí jako takové. V přečastých případech, kdy jednotliví straníci nebyli přiřazeni ke konkrétnímu uskupení, jsme jejich příslušnost doplňovali.

Tabulka č. 5 zachycuje poměrné i absolutní zastoupení konkrétních politických stran a seskupení ve výpovědích, které byly součástí politických zpravodajských příspěvků. Zastoupení jednotlivých stran a hnutí dosti přesně odpovídá jejich významu v politickém či společenském životě, jak jej lze posoudit alespoň z rozložení politických sil v kontextu celostátní politiky. Omezený čas, kterým trpí rozhlasové zpravodajské relace, vměšťující do necelých pěti minut často pět až sedm zpravodajských příspěvků, zapřičiňuje, že se pozornost upíná jen na nejvýznamnější představitele politického života.

Uskupení	Četnost	Podíl z politických aktérů	Podíl ze všech aktérů
ČSSD	565	44,3%	28,4%
ANO	198	15,5%	10,0%
ODS	146	11,5%	7,3%
TOP 09	132	10,4%	6,6%
exODS	66	5,2%	2,6%
KDU-ČSL	45	3,5%	2,3%
KSČM	41	3,2%	2,1%
exČSSD	15	1,2%	0,8%

DSSS	13	1,0%	0,7%
ÚSVIT	11	0,9%	0,6%
exVV- exLIDEM	9	0,7%	0,5%
SPO	7	0,5%	0,4%
SZ	6	0,5%	0,3%
Svobodní	4	0,3%	0,2%
NS-LEV 21	4	0,3%	0,2%
STAN	5	0,4%	0,3%
LES	1	0,1%	0,1%
celkem výpovědí	1274	100%	100%

Tabulka 5: Poměr zastoupení politických aktérů v politických příspěvcích

Tabulka č. 6 potom poskytuje kompletní přehled všech jednotlivých aktérů, i s jejich rozřazením podle příslušnosti a seznamem témat, v jejichž souvislosti byli zmíněni.

Jak stojí výše, nejpočetněji jsou zastoupeni nejvyšší představitelé institucionální, kteří v příspěvcích promlouvali z pozice svého úřadu, ať voleného nebo nevoleného. Kromě zástupců politicky zařaditelných, jejichž přehled obsahuje Tabulka č. 5, byli aktéry politicky laděných zpravodajských příspěvků i činitelé stranicky nezařaditelní. Jednalo se o politiky bez příslušnosti (Zdeněk Žák, Vladimír Dlouhý, Martin Barták), o politikách v plurálu bez určení příslušnosti, leč jistě politicky zařazených („různá příslušnost“), ale i o samotné úřady (Vláda, různá ministerstva a místní zastupitelstva.) Tyto úřady pak byly zastoupeny mezi aktéry obzvláště početně – ministerstva 91x, místní zastupitelstva 100x, Magistrát hl. m. Prahy 43x, Vláda ČR 148x, Parlament 67x, prezident 134x. Celkem šlo o téměř třetinu ze všech politických aktérů v politicky laděných zpravodajských příspěvcích. I tento poměr dokládá, že rozhlasové zpravodajství, prostorově i redakčně poměrně skromné, v němž se navíc každá zpráva několikrát během dne zopakuje, věnuje čas převážně aktérům společensky nejvýznamnějším, a to i v případě mnohých kauz – ať už se jednalo o přetáčení tachometrů, otázky finanční nebo problémy životního prostředí a zdravotnictví – zmíněn byl obvykle pouze nejvyšší představitel resortu, případně resort obecně.

Zastoupení aktérů a témata, v souvislosti s nimiž se ve zpravodajství objevili, nevykazuje takové odchylky, na základě nichž bychom mohli politické příspěvky z daného období označit za nevyvážené. Z hlediska struktury politických aktérů tedy nedošlo k porušení zákona č. 231/2001 Sb.

aktér	četnost	podíl	počet ZP	témata
ANO	198	10,0%	163	Zahraniční politika (39x), finance (32x), ekologie (27x), politika (22x), přetáčení tachometru (16x), školství (16x), státní správa (14x), kauzy na ministerstvu spravedlnosti (10x), krimi (6x), zdravotnictví (5x),
ANO	11			
Babiš Andrej	91			
Brabec Richard	26			
Jermanová Jaroslava	1			
Jourová Věra	1			

Schwarz Bronislav (Severočeši.cz) ⁷	1			zemědělství (5x), kauza Babiš (3x), kauza Budišov (1x), lobbying (1x), sociální politika (1x)
Stropnický Martin	33			
Telička Pavel (bez přísl.)	3			
Válková Helena (bez přísl.)	23			
Prachař Antonín	8			
bez příslušnosti	35	1,8%	33	Krimi (21x), finance (5x), kauza tunelu Blanka (5x), sociální politika (3x)
Barták Martin	19			
Dlouhý Vladimír	1			
Inženýring dopravních staveb	5			
nezaměstnaní	3			
Potůček Martin	4			
Vrba Martin	1			
Žák Zdeněk	2			
ČSSD	565	28,4%	387	
Běhounek Jiří (bez přísl.)	21			
ČSSD	34			
Dientsbier Jiří	17			
Hamáček Jan	1			
Hašek Michal	25			
Huml Stanislav	1			
Chládek Marcel	44			
Chovanec Milan	58			
Joukl Libor	2			
Kailová Zuzana	10			
Kavan Jan	1			
Kmoníček Hynek	6			
Macík Josef	10			
Mandík Vít	10			
Marksová Tominová Michaela	24			
Mertlík Pavel	4			
Mišák Stanislav	5			
Mládek Jan	10			
Němeček Svatopluk	27			
Novák Miroslav	6			
Novotný Josef	20			
olomoucká ČSSD	2			
Onderka Roman	5			
Palyza Lumír	2			
Piperková Simona	2			
poslanci	1			
Pospíšil Oliver	2			

⁷ U aktérů, kteří byli do svého postu zvoleni na kandidátce dané strany/hnutí, leč nejsou jejím členem, je v závorce uvedena konkrétní stranická příslušnost.

Řihák Josef	3			
Sehnalová Olga	1			
Sobotka Bohuslav	156			
Štěch Milan	6			
Tejc Jeroným	5			
Ústecká ČSSD	1			
Vyvadil Jiří	3			
Zaorálek Lubomír	27			
Zimola Jiří	13			
DSSS	13	0,7%	12	Sraz DSSS a nepokoje (10x), oslavy 1. máje (3x)
DSSS	11			
příznivci DSSS	2			
exČSSD	15	0,8%	15	Korupce (8x), zpověď Jaroslav Gross (6x), zahraniční politika (1x)
Gross Stanislav	6			
Palas Jaroslav	8			
Rusnok Jiří	1			
exODS	66	3,3%	49	Kauza Nagyová (61x), kauza Alexandr Novák – úplatky, podnikání (4x), politika (1x)
exposlanci ODS	2			
Nagyová Jana	60			
Novák Alexandr	4			
exprezident	42	2,1%	42	Zahraniční politika (22x), regionální politika (9x), postoj k EU (7x), Klausova amnestie (4x)
Havel Václav	12			
Klaus Václav	30			
exVV-exLIDEM	9	0,5%	9	Kauza Nagyová (7x), politika (2x)
Peake Karolina	9			
KDU-ČSL	45	2,3%	39	Politika (12x), finance (7x), zemědělství (7x), sociální politika (5x), zahraniční politika (3x), ÚSTR (3x), státní správa (3x), krimi (2x), školství (2x), lobbying (1x), církevní restituce (3x)
Bartošek Jan	3			
Bělobrádek Pavel	18			
Herman Daniel	3			
Jurečka Marian	12			
KDU-ČSL	7			
poslanci	1			
Roithová Zuzana	1			
Svoboda Cyril	1			
KSČM	41	2,1%	34	Zahraniční politika (31x), oslavy 1. máje (5x), regionální politika (4x), vnitrostranická politika (1x)
Bubeníček Oldřich	3			
čeští europoslanci	5			
Dolejš Jiří	4			
Filip Vojtěch	1			
KSČM	23			
Semelová Marta	5			
LES	1	0,1%	1	Ekologie (1x)
Bursík Martin	1			
NS-LEV 21	4	0,2%	4	Krimi (4x)

Paroubek Jiří	4				
Magistrát hl. m. Prahy	43	2,2%	37	Kauza Opencard (22x), kauza tunelu Blanka (20x)	
Chytil Jiří	6				
Magistrát hl. m. Prahy	37				
Metrostav	20	1,0%	20	Kauza tunelu Blanka (20x)	
Metrostav	20				
ministerstva	91	4,6%	79	Finance (27x), státní správa (17x), regionální politika (10x), zahraniční politika (7x), politika (6x), zdravotnictví (5x), sociální politika (4x), kauza Nagyová (4x), doprava (3x), zemědělství (2x), školství (2x), ekologie (2x), zásah v modlitebnách (1x), Klokánek /1x)	
Ministerstvo dopravy	9				
Ministerstvo financí	17				
Ministerstvo obrany	10				
Ministerstvo práce a soc. věcí	9				
Ministerstvo pro místní rozvoj	2				
Ministerstvo průmyslu a obchodu	7				
Ministerstvo spravedlnosti	1				
Ministerstvo školství	1				
Ministerstvo vnitra	17				
Ministerstvo zahraničí	5				
Ministerstvo zdravotnictví	6				
Ministerstvo zemědělství	4				
ministři	1				
Moroz Michal	2				
místní zastupitelstva	106	5,3%	106		Regionální politika (69x), doprava (10x), kauza Amazon (9x), vnitrostranická politika (4x), doprava (3x), krimi (3x), kauza Opencard (2x), kauza tunelu Blanka (2x), sociální politika (2x), rušení poboček České pošty (1x), státní správa (1x)
Nečas Lubomír	2				
brněnské zastupitelstvo	10				
Buřt Vladimír	3				
ČB magistrát	4				
Franc Jiří	2				
Gabrhel Vlastimil	4				
hejtmani ČR	4				
Jakobec Karel	2				
Kotzian Robert	2				
Král Zdeněk	2				
Krátký Luboš	2				
Kučera Jaroslav	4				
Louka Martin	1				
Machýček Tomáš	11				
Maňák Marian	1				
Mariánské lázně zastupitelstvo	2				
Minaříková Marie	1				
Necid Radovan	3				
Nouza Jiří	2				
obecní zastupitelstva	1				
olomoucké hejtmanství	1				
ostravský magistrát	2				

pardubická radnice	3			
Pikrt Pavel	2			
Polák Ivo	1			
Pražští radní	2			
radnice Praha 10	1			
starostové	5			
starostové	3			
Šťástka Jiří	4			
Thoma Juraj	4			
Vlach Ivo	2			
Vozka Vlastimil	2			
zastupitelé Ústí nad Labem	6			
starosta Kamenický Šenov	3			
starostové Šlukovsko	2			
odboráři	3	0,2%	3	Sociální politika (3x)
odboráři	3			
ODS	146	7,3%	97	Kauza Nagyová (79x), zahraniční politika (18x), kauza Opencard (10x), krimi (9x), finance (8x), regionální politika (3x), oslavy 1. máje (7x), odbory (3x), školství (2x), státní správy (2x), sociální politika (1x), ekologie (1x), kauza Roman Janoušek (1x), legislativa (1x), politika (1x)
Bém Pavel	10			
Boček Roman	3			
čeští europoslanci	5			
Fiala Petr	2			
Fuksa Ivan	9			
Nečas Petr	59			
ODS	10			
poslanci	1			
poslanci ODS	1			
Stanjura Zbyněk	1			
Svoboda Bohuslav	4			
Šnajdr Marek	9			
Šneberger Jiří	2			
Tluchoř Petr	9			
Topolánek Mirek	7			
Vlasák Oldřich	1			
Vondra Alexandr	4			
Zahradil Jan	9			
Parlament ČR	67	3,4%	53	Zahraniční politika (17x), ekologie (13x), finance (8x), legislativa (8x), státní správa (7x), kauza Opencard (6x), zdravotnictví (4x), zemědělství (2x), kauza na radnici Ústí nad Labem (1x), krimi (1x)
Parlament ČR	2			
předseda PSP ČR	4			
předseda Senátu	4			
PSP ČR	44			
Senát	13			
prezident	134	6,7%	125	Zahraniční politika (63x), ekologie (18x), politika (14x), sociální politika (13x), vnitrostranická politika (7x), regionální politika (6x), státní
Zeman Miloš	134			

				správa (4x), postoj k EU (3x), školství (2x), krimi (2x), legislativa (1x), finance (1x)
různá příslušnost	24	1,2%	23	Zahraníční politika (13x), finance (4x), politika (1x), sociální politika (1x), oslavy 1. máje (1x), státní správa (1x), zemědělství (1x), postoj k EU (1x)
čeští europoslanci	8			
čeští politici	1			
opoziční strany	2			
politici	6			
poslanci	3			
pravivé strany	4			
SPO	7	0,4%	7	Zahraníční politika (5x), krimi (2x)
Mynář Vratislav	5			
Nejedlý Martin	2			
STAN	5	0,3%	5	Regionální politika (3x), kauza Janoušek (1x), legislativa (1x)
Gazdík Petr	1			
Polčák Stanislav	1			
Půta Martin	3			
státní správa	9	0,5%	5	Kauza Nagyová (9x)
Grygárek Libor	2			
policie	2			
státní zastupitelství	2			
vyšetřovatelé/vyšetřování	3			
Svobodní	4	0,2%	3	Oslavy 1. máje (4x)
Svobodní	4			
SZ	6	0,3%	6	Regionální politika (3x), zahraniční politika (3x)
Mirovský Ondřej	3			
SZ	3			
TOP 09	130	6,5%	102.	Regionální politika (38x), oslavy 1. máje (17x), zahraniční politika (16x), politika (16x), finance (10), krimi (10x), kauza Nagyová (8x), kauza Opencard (7x), ekologie (3x), legislativa (2x), zdravotnictví (2x), kauza tunelu Blanka (1x)
Heger Leoš	2			
Hudeček Tomáš	35			
Kalousek Miroslav	14			
Korte Daniel	7			
Manhart Lukáš	4			
Parkanová Vlasta	10			
poslanci	1			
Schwarzenberg Karel	28			
TOP 09	22			
Ženíšek Marek	7			
ÚSVIT	11	0,6%	8	Kauzy kandidátů (5x), privatizace OKD (4x), krimi (1x), sociální politika (1x)
Okamura Tomio	5			
Samková Klára (bez přísl.)	3			
Škrabánek Roman (bez přísl.)	1			
ÚSVIT	2			
Vláda ČR	148	7,4%	140	Finance (41x), zahraniční politika (27x), regionální politika (22x), státní správa (9x), školství (9x),
Vláda ČR	148			

				důl Paskov (8x), politika (8x), sociální politika (8x), ekologie (6x), kauza Amazon (5x), zdravotnictví (4x), odbory (1x)
--	--	--	--	---

Tabulka 6: Struktura politických aktérů ve volebních příspěvcích

Valence a kontext

Valence - hodnocení

Výpovědi ve zpravodajských příspěvcích obecně politického zaměření byly jen naprosto výjimečně nějak hodnotově zabarveny: pro účely této analýzy jsme z hlediska valence hodnotili pouze politická seskupení, nikoli nepolitické či stranicky nezařaditelné aktéry. Po zralé úvaze jsme nakonec vyřadili i aktéry kódované jako bývalé členy určité strany. Fakt, že se například nějakého valenčně negativního chování dopustil bývalý člen nějaké strany, může totiž pro onu stranu vyznít paradoxně jak kladně, tak záporně – kladně v případě, že se strana od nepříznivě hodnoceného aktéra „očistila,“ záporně že byl vůbec kdy její součástí. Jedná se navíc o několik málo aktérů (exODS – Jana Nagyová, Alexandr Novák, exposlanci za ODS obecně; exČSSD – Jaroslav Palas, Stanislav Gross, Jiří Rusnok; exVV-exLIDEM Karolína Peake), kteří se obvykle ve zpravodajském příspěvku vyskytovali spolu se svými bývalými spolustraníky, případně došla zmínky samotná strana. Valenční či kontextuální náboj vzhledem k politickým aktérům tak analýza zachytila.

Celkem ve sledovaném období zaznělo 1197 výpovědí, jejichž aktérem byla nějaká politická strana či hnutí nebo jejich členové. Z toho pouze 39 (tedy 3,3%) výpovědí bylo laděno ambivalentně, 15 negativně (1,3%) a 4 (0,3%) pozitivně, ostatní výpovědi (1139 = 95,2%) byly valenčně neutrální.

Nejvýraznějším zdrojem **negativně** zabarvených výpovědí byla kauza Jany Nagyové, nyní Nečasové, přesněji řečeno informace z průběhu vyšetřování a především ze zveřejněné soukromé komunikace Nagyové/Nečasové s tehdejšími premiérem. Negativní nádech měla senzačně laděná zpráva o faktickém omylu, kterého se měl dopustit Karel Schwarzenberg svým prohlášením o původu slavení svátku práce na území nynější ČR. Zpráva „Karel Schwarzenberg rád dělá rozruch“ odvyšovaná v několika relacích 7. 5. 2014 je původcem všech šesti valenčně negativních výpovědí o TOP 09. Ačkoli se jednalo o slaboduchý příspěvek s minimální výpovědní hodnotou, bylo by asi drakonické provozovatele v této věci příliš penalizovat, uvážíme-li že téměř 90% výpovědí⁸ o straně TOP 09 bylo ve sledovaném období valenčně zcela neutrálních.

Posledním výraznějším původcem **negativně** podaných výpovědí byly příspěvky kritizující malou aktivitu českých poslanců v EP, proti kterému nelze nic namítat. Fakt, že v této souvislosti byli namátkou zmíněni z celé škály českých zastupitelů různé příslušnosti pouze poslanci dvou konkrétních stran (ODS a KSČM) nelze považovat za znak nevyváženosti: v kontextu zprávy zazněly tyto strany pouze jako příklad z obou stran spektra, součástí příspěvku navíc bylo devítivteřinové vyjádření Jana Zahradila (ODS), který zpochybnil výpovědní hodnotu statistických dat, z nichž redaktoři na pasivitu českých europoslanců usuzovali. Oldřich Vlasák (ODS) a Zuzana Roithová (KDU-ČSL) pak byli naopak uvedeni jako příklad aktivních a pilných poslanců.

Původcem **ambivalentního** vyznění ve vztahu k politickému aktérovi byly pouze zpravodajské příspěvky ke dvěma kauzám – ke kauze Jany Nagyové a k slovní potyčce mezi hnutím ANO a TOP 09 kvůli návrhu poslance Daniela Kortehe (TOP 09) nechat tlumočit promluvy Andreje Babiše (ANO) v PSP ČR do češtiny. Zatímco v prvním případě ambivalence plynula z komplikovanosti kauzy,

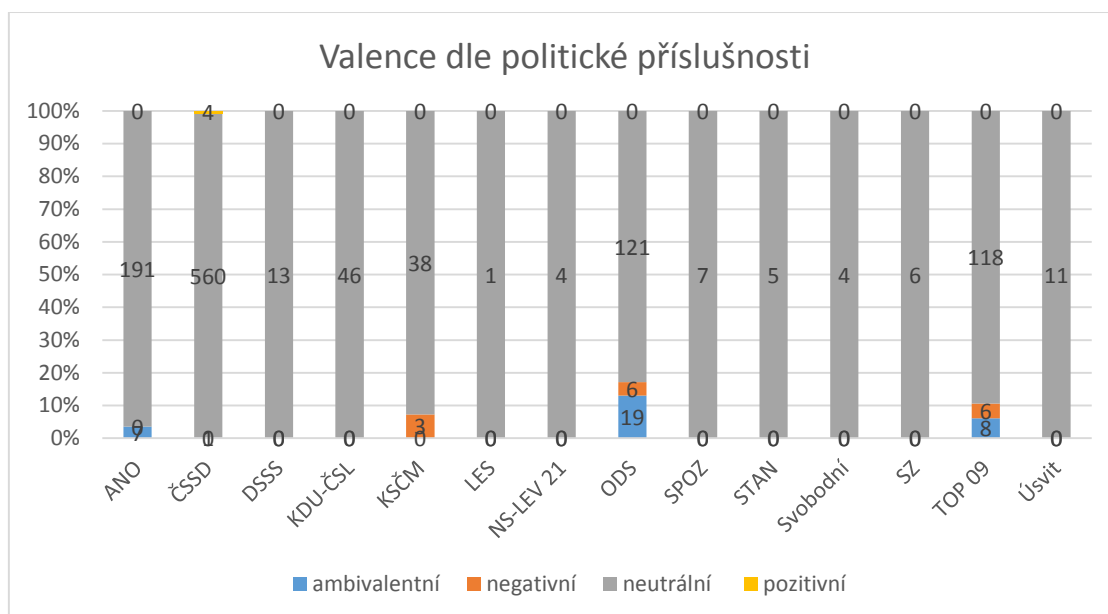
⁸ K TOP 09 se vztahovalo ještě 8 výpovědí laděných ambivalentně, o nichž je řeč níže.

v případě druhém šlo o poněkud rozvernou reportáž spíše zábavné povahy, která měla, v duchu infotainmentu, relaci obsahově poněkud odlehčit. Tento ojedinělý výstřelek ale nepřekročil mez, která ohraničuje jasné porušení zákona, co se vyváženosti zpravodajství týče.

Jediný příspěvek měl ve sledovaném období **pozitivní** valenci, autorem hodnocení nebyl zástupce redakce, nýbrž ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček, který v příspěvku „Ministr zdravotnictví odmítl korupční jednání“ odvysílaném 4x během dne 27. 4. 2014 pochválil svou mateřskou ČSSD. Jednalo se o naprosto neproblematický případ jak z hlediska zákona, tak novinářské etiky, samotný ministrův výrok nemohl nijak ovlivnit celkové vyznění dané zprávy, tím méně pak celku.

	ambivalentní	negativní	neutrální	pozitivní	celkem
ANO	7	0	191	0	198
ČSSD	1	0	560	4	565
DSSS	0	0	13	0	13
KDU-ČSL	0	0	46	0	46
KSČM	0	3	38	0	42
LES	0	0	1	0	1
NS-LEV 21	4	0	0	0	4
ODS	19	6	121	0	146
SPO	0	0	7	0	7
STAN	0	0	5	0	5
Svobodní	0	0	4	0	4
SZ	0	0	6	0	6
TOP 09	8	6	116	0	130
Úsvit	0	0	11	0	11

Tabulka 7: Valence výpovědí s politickými aktéry

Obr. 2

Kontext

Indikátor kontextuální zbarvení sloužil při analýze k zachycení toho, v jaké souvislosti byl ten který aktér v zpravodajství zmíněn. Zbarvení kontextu jsme posuzovali vzhledem k aktérovi, tedy vrhala-li například nějaká kauza na aktéra pozitivní světlo, označili jsme kontext jako „pozitivní,“ hrál-li aktér v případě nejednoznačnou roli, pak coby „ambivalentní“ atd.

Pochopitelně nejsilněji se kontextuální zbarvení projevovalo v případě sporných kauz, které jítily emoce a tudíž i jejich účastníky zasazovaly do různých laděných kontextů. Nejvýrazněji se to projevilo na vykreslení politických aktérů DSSS a ODS, u nichž dokonce **negativní** kontextuální zbarvení výpovědi převládlo nad neutrálním. Obě strany, vzhledem k reálnému zastoupení v politickém životě (v případě ODS menšinovém, v případě DSSS dokonce zanedbatelném) byly zmiňovány spíše v souvislosti s aktuálními kauzami. I vládní strany v aktuálních kauzách figurovaly, a jako takové byly rovněž spravedlivě kódovány, ale jako volení představitelé státu vystupovaly natolik často v pozicích úředních, coby zástupci své instituce, že neutrální kontext jednoznačně převážil (aktéři ANO, ČSSD i KDU-ČSL se vyskytovali ze 70% v kontextuálně **neutrálních** výpovědích). Z kauz, v nichž figurovaly tyto strany, budiž zmíněna alespoň aféra z ústecké radnice, kde byli tři radní za ČSSD usouvtažňováni s netransparentním hospodařením (kupříkladu při přípravě vítání občánků), policejní vyšetřování Libora Joukla či nejasnosti stran rigorózní práce Marcela Chládky. Ve všech těchto případech ČSSD vystupovala v **negativním** kontextu.

DSSS byla zmíněna pouze v souvislosti s nepokoji, které vyvolala svou prvomájovou demonstrací, což ale nezakládá žádné podezření na předpojatost, neboť v omezeném prostoru, který RÁDIO IMPULS zpravodajství věnuje, se nelze divit, že takto drobné strany dojdou tematizace pouze v souvislosti s aktuálními kauzami či jinak posluchačsky přitažlivými záležitostmi. Redakce se v tomto ohledu řídí zpravodajskými hodnotami, které určují skladbu konkrétních příspěvků, což však neznamená, že by muselo automaticky docházet k porušování vyváženosti vysílání. I v tomto případě šlo o běžný případ redakčního výběru, na nějž má provozovatel právo, a vyváženost i objektivita byla zachována jak

v celku (jednalo se pouze o 12 výpovědí z celkového počtu 1989, přičemž všechny se týkaly jediného excesu), tak v jednotlivých příspěvcích.

Podobný osud měly i další malé strany – z čistě poměrného hlediska by vypadalo 100% kontextuálně **ambivalentních** výpovědí o straně LES podezřele, uvážíme-li však, že se jednalo o jedinou výpověď, jejímž aktérem byl v kontroverzní záležitosti Martin Bursík (LES), věc se vysvětluje. Zcela obdobným případem jsou 4 ambivalentní výpovědi o Jiřím Paroubkovi (NS-LEV 21), týkající se porušování dopravních předpisů z dob, kdy byl ještě premiérem, a soudu, který s časopisem Reflex vedla jeho manželka.

Další stranou s výrazným podílem **ambivalentního** kontextu je KSČM. Původ většiny z 28 ambivalentně laděných výpovědí však spočívá ve velmi neutrálně a objektivně prezentované zprávě o účasti některých politiků na oslavě ruské ambasády u příležitosti konce 2. světové války. Další výpovědi se týkaly například třaskavé otázky přítomnosti vojsk NATO na území ČR apod. Ambivalence v tomto případě zachycuje spíše fakt, že jde o kontroverzní téma, které jistě rozděluje nejen politické spektrum, ale také posluchače RÁDIA IMPULS. Nejednalo se tedy v žádném případě o zprávy, které by jakýmkoli způsobem mohly stranu poškodit. Nejen v případě valence, ale i v kontextuálním zabarvení se projevil příspěvků kritizující lenost českých europoslanců, s konkrétním příkladem ODS a KSČM. Osvětlení tohoto případu se nachází již výše.

Jediným sporným momentem z kvantitativního pohledu na kontextuální zabarvení politických aktérů je, podobně jako v případě nastolování agendy, zastoupení negativního ladění u politických aktérů z ODS. Původcem tohoto nepoměru je již zmíněný fakt, že se jedná o stranu, která nemá v současné době žádný výrazný mandát (jedná se o opoziční stranu, která se do PSP ČR dostala s celkovým ziskem 7,67% hlasů⁹), a o níž se tedy zhusta hovoří právě v souvislosti s aktuálními kauzami. Ve sledovaném období potom probíhalo vyšetřování, resp. se posouvalo dění ve významných kauzách, které pocházely z doby, kdy strana byla mocnější – ať už se jednalo o kauzu Jana Nagyová, tunel Blanka nebo Opencard, či o probíhající soud s Romanem Janouškem, Markem Dalíkem a Martinem Bartákem. Opět se tedy vracíme k otázce nastolování tematické agendy, neboť právě ta způsobila toto markantní vychýlení: minimálně 100 ze 150 výpovědí, jejichž aktéři patří do ODS, se týkalo výše zmíněných kauz. Určitý podíl na tomto obrazu má také způsob, jímž byla data kódována – pro zanesení politického aktéra stačila jeho prostá zmínka. Tak například za zmínku, že Martin Barták byl náměstkem ministryně obrany ve vládě Mirka Topolánka, si ODS „vysloužila“ aktéra s ambivalentním, resp. negativním kontextem.

Žádný ze zpravodajských příspěvků, který pojednával tyto kontroverzní kauzy, neporušil coby svébytná jednotka žurnalistické zásady objektivity a nepředpojatosti, kauzy podávali redaktori vyváženě a vesměs bez hodnotového zabarvení.¹⁰ Pochybnosti vyvstávají až při pohledu na kvantitativní výstupy analýzy, které zachycují vztah politických aktérů k tematické agendě, úzce propojené s kontextuálním zabarvením. Cílem této analýzy je posoudit, zda provozovatel v sledovaném vysílání dodržel povinnosti vyplývající z § 31 odst. 2 a 3 zákona č. 231/2001 Sb. Stojíme tak před rozhodnutím určit, do jaké míry spadá do redakční svobody nastolování témat, jimž se věnují i jiná média, a která pravděpodobně posluchače i zajímají. Zda je zmiňování jednoho politického uskupení převážně v souvislosti s nepřilíhlichotivými kauzami z hlediska zákona přijatelné, nota bene nemá-li ono seskupení t. č. silný mandát mezi žádnými z větších volených zastupitelstev.

⁹ Zdroj: ČSÚ.

¹⁰ Výjimku tvořily reportáže, resp. rozhovory novinářů s novináři, které se ovšem pohybovaly spíše na poli publicistiky, což bylo žánrově dostatečně zřejmé.

S ohledem na celkovou mediální pozornost, která se k těmto kauzám upřela, jsme se v daném případě rozhodli přiklonit k závěru, že se jedná o redakční rozhodnutí, které spadá do práva svobodného vysílání, neboť nejde o zřejmé porušení zákona. Jednalo se, obzvláště v případě nejvýrazněji zabarvených příspěvků referujících o zveřejněné soukromé komunikaci Petra Nečase s Janou Nagyovou/Nečasovou, o témata, jimž nelze upřít posluchačskou, diváckou i čtenářskou přitažlivost, a jimž se média primárně věnují ne ve snaze poškodit konkrétní politickou stranu, ale z prosté podlézavosti svým konzumentům. Ostatně samotné zveřejnění oné privátní korespondence rozpoutalo jednu z nejbouřlivějších odborně-novinářských diskusí na téma, do jaké míry šlo o ospravedlnitelný krok: zda se jednalo o skutečný zájem občana, či zda MF Dnes povážlivě nakročila směrem k bulváru bez etických zábran.¹¹

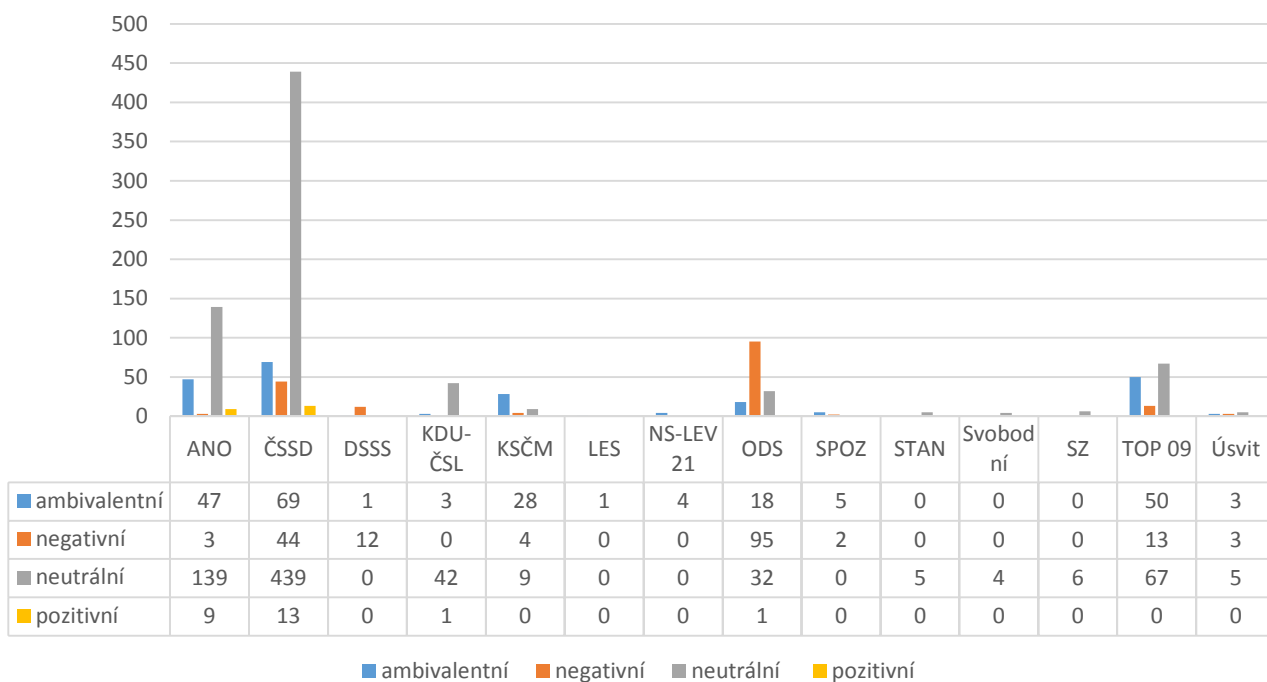
Kontextuálně **pozitivních** výpovědí bylo ve sledovaném materiálu poskrovnu, jednalo se obvykle o uvedení nějakého vládního činitele v pozitivní souvislosti – snaha o odstranění korupce v resortu zdravotnictví nebo příspěvek ministra vnitra rodině zabitě policistky. Všech 9 (tedy 4,5%) pozitivních příspěvků pro aktéry ANO potom vychází ze zpráv o propuštění inspektorů OBSE z ukrajinského zajetí, v souvislosti s čímž byl zmiňován i citován ministr obrany Martin Stropnický (ANO.)

Není účelné vysvětlovat původ kontextuální valence u každé jednotlivé strany: jednotlivě byly zpravodajské příspěvky s politickými aktéry odvysílány v souladu se zákonem a mírné výkyvy obzvláště v případě menších stran znamenají obvykle jednu poněkud kontroverznější zprávu, několikrát během dne zopakovanou (např. dvě odvysílání zprávy „Prezidentův muž tají, za co koupil nemovitosti,“ které ze SPO rázem učinilo stranu s 28,6% negativního kontextu). Nejedná se však o odchylky, které by mohly naznačovat zpravodajskou nevyváženost.

Celkově lze tedy shrnout, že ani v případě kontextuální zabarvení nedošlo ve sledovaném období ve zpravodajských příspěvcích politického charakteru na programu RÁDIO IMPULS k porušení zákona č. 231/2001 Sb.

¹¹ Této analýze nepřísluší hodnotit nastolování agendy napříč mediálními formáty, tím méně pak s ohledem na vlastnické poměry v českém mediálním prostoru...

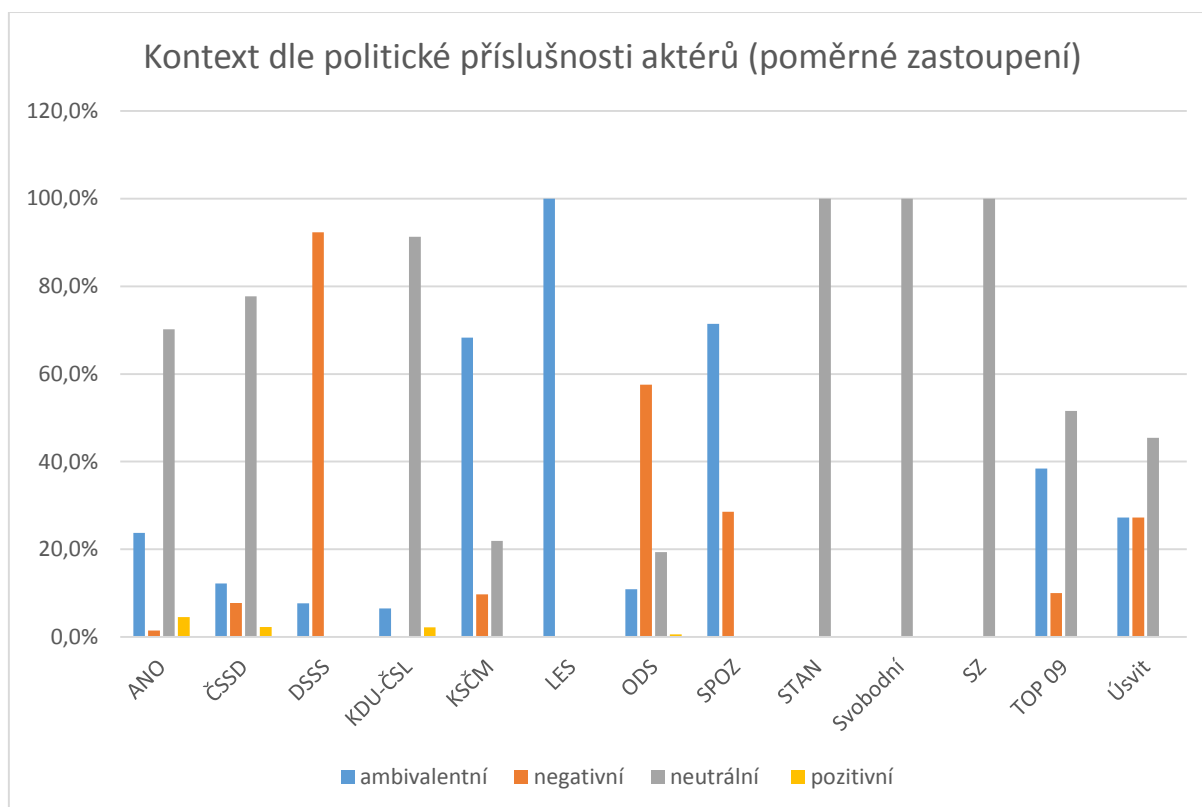
Kontext dle politické přílušnosti aktérů

Obr. 3

	ambivalentní	negativní	neutrální	pozitivní
ANO	23,7%	1,5%	70,2%	4,5%
ČSSD	12,2%	7,8%	77,7%	2,3%
DSSS	7,7%	92,3%	0,0%	0,0%
KDU-ČSL	6,5%	0,0%	91,3%	2,2%
KSČM	68,3%	9,8%	22,0%	0,0%
LES	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
NS-LEV 21	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ODS	10,9%	57,6%	19,4%	0,7%
SPO	71,4%	28,6%	0,0%	0,0%
STAN	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Svobodní	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
SZ	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
TOP 09	38,5%	10,0%	51,5%	0,0%
Úsvit	27,3%	27,3%	45,5%	0,0%

Tabulka 8: Kontextuální zabarvení (zastoupení) výpovědi s politickými aktéry

Obr. 4

Struktura (politických) mluvčích

Politici mluvčí, kterým redakce poskytla v politicky zaměřených příspěvcích prostor, promlouvali vesměs z pozice instituce, resp. úřadu, který zastupovali. To stojí za převahou ČSSD, z jejichž řad zazněl v daných příspěvcích hlas sedmi ministrů a premiéra, několika hejtmanů apod. Také všichni tři mluvčí z hnutí ANO jsou členy vlády, stejně jako zástupci KDU-ČSL. Obdobným případem byli i mluvčí stranicky nezařazení, ale zastupující (obvykle volené) úřady – například prezident či místní zastupitelstva. I druhá nejčastěji zastoupená strana (TOP 09) měla svého představitele úřadu – pražského primátora Tomáše Hudečka, který byl 19. 5. 2014 navíc hostem *Kauzy dne*, což zvýšilo počet jeho přímých výpovědí, citací.¹²

Svůj podíl na zastoupení politických mluvčích měly samozřejmě i t. č. aktuální kauzy a události, ale i již zmiňovaná účast některého politika v *Kauze dne*. K jaké věci se ten který politik ve svém přímém projevu vyjadřoval lze snadno vyčíst z níže uvedené tabulky. Z konkrétních kauz se jednalo například o případ Jany Nagyové, kontroverzní prohlášení ministra obrany o „pobytu cizích vojsk na území ČR,“ o návrhu Daniela Kortehe (TOP 09) na tlumočení proslovů Andreje Babiše (ANO), či o již zmiňovaný spor o původu oslav Svátku práce v ČR.

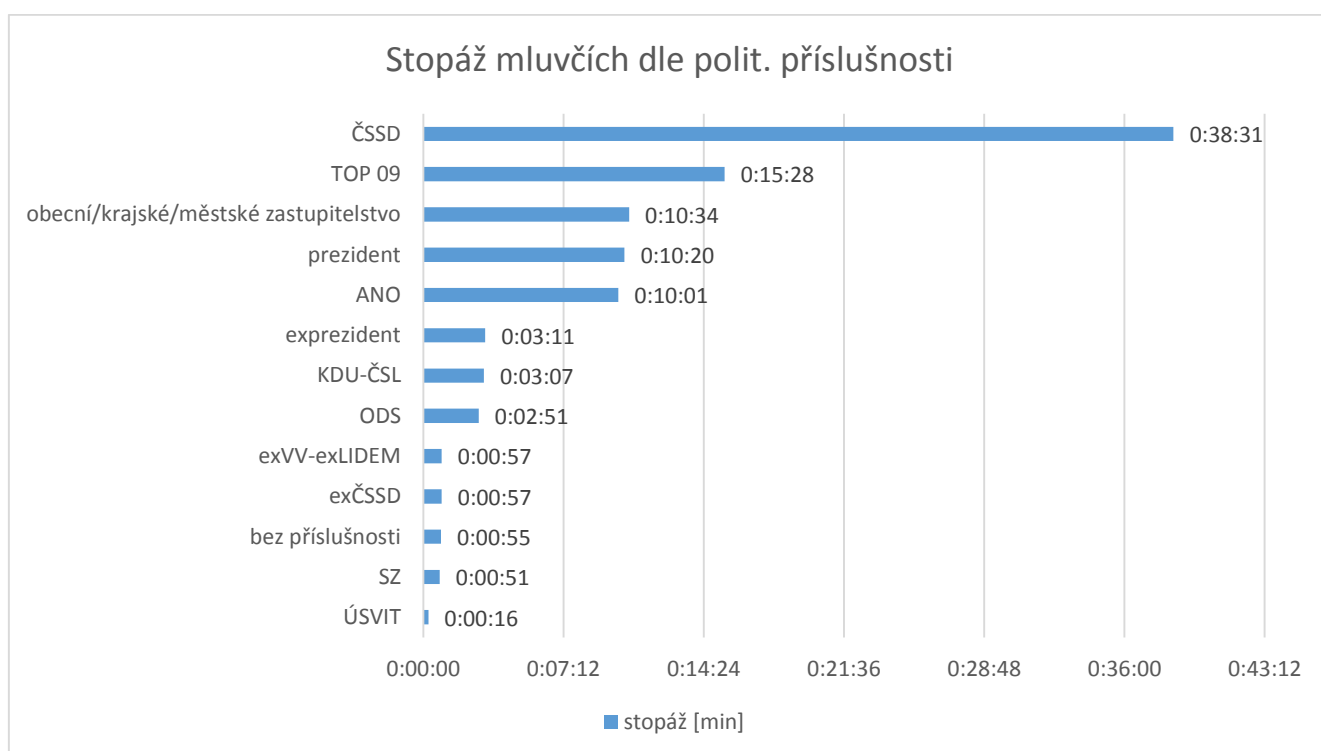
Celkově nevykazuje struktura oslovených mluvčích rysy nevyváženosti, či neobjektivnosti: nerovnoměrné zastoupení jednotlivých politických stran plyne z jejich významu ve společenském a politickém životě, jakož i z tematické agendy, která ve sledovaném období rezonovala mediálním prostorem.

¹² Z redakčně-praktických důvodů, jak již zaznělo v souvislosti s nastolováním agendy, tedy v kapitole věnované tematickému zaměření zpravodajských příspěvků.

příslušnost/mluvčí	počet vstupů	počet ZP	stopáž	téma	
ANO	40	40	0:10:01	Finance (17x), zahraniční politika (9x), politika (6x), ekologie (5x), státní správa (3x)	
Babiš Andrej	23	23	0:05:58		
Brabec Richard	5	5	0:01:18		
Stropnický Martin	12	12	0:02:45		
bez příslušnosti	7	7	0:00:55	Krimi (7x)	
Barták Martin	7	7	0:00:55		
ČSSD	157	155	0:38:31	Zahraniční politika (27x), školství (25x), krimi (20x), sociální politika (17x), regionální politika (17x), politika (15x), zdravotnictví (10x), vnitrostranická politika (7x), legislativa (6x), ekologie (3x), odbory (3x), stáčení tachometru (3x), státní správa (2x), oslavy 1. máje (2x)	
Běhounek Jiří (bez přísl.)	4	4	0:01:05		
Dientsbier Jiří	4	4	0:01:04		
Hamáček Jan	1	1	0:00:18		
Chládek Marcel	23	23	0:05:20		
Chovanec Milan	24	22	0:05:51		
Marksová Tominová Michaela	9	9	0:03:16		
Mládek Jan	3	3	0:00:18		
Němeček Svatopluk	12	12	0:03:13		
Novák Miroslav	1	1	0:00:16		
Novotný Josef	3	3	0:00:50		
Pospíšil Oliver	2	2	0:00:29		
Rozbořil Jiří	1	1	0:00:17		
Řihák Josef	3	3	0:00:12		
Sobotka Bohuslav	47	47	0:12:22		
Vyvadil Jiří	3	3	0:00:32		
Zaorálek Lubomír	17	17	0:03:08		
exČSSD	4	4	0:00:57		Zpověď Gross (4x)
Gross Stanislav	4	4	0:00:57		
expresident	11	11	0:03:11		Postoj k EU (6x), zahraniční politika (5x)
Klaus Václav	11	11	0:03:11		
exVV-exLIDEM	6	6	0:00:57	Kauza Nagyová (6x)	
Peake Karolina	6	6	0:00:57		
KDU-ČSL	16	16	0:03:07	Zemědělství (6x), školství (2x), finance (3x), sociální politika (2x), krimi (2x)	
Bělobrádek Pavel	5	5	0:01:15		
Jurečka Marian	11	11	0:01:52		
obecní/krajské/městské zastupitelstvo	43	43	0:10:34	Regionální politika (32x), ekologie (6x), doprava (3x), kauza tunel Blanka (2x)	
Starostové, zastupitelé menších obcí, méně významní radní apod.					
ODS	13	13	0:02:51	Zahraniční politika (12x), finance (1x)	
Stanjura Zbyněk	1	1	0:00:13		
Vondra Alexandr	3	3	0:00:33		
Zahradil Jan	9	9	0:02:05		
prezident	25	25	0:10:20	Zahraniční politika (13x), vnitrostranická politika (5x),	
Zeman Miloš	25	25	0:07:08		

Ovčáček Jiří (mluvčí)	14	14	0:03:12	ekologie (5x), politika (4x), regionální politika (4x), státní správa (4x), postoj k EU (3x), sociální politika (1x)
SZ	4	3	0:00:51	Regionální politika (4x)
Mirovský Ondřej	4	3	0:00:51	
TOP 09 + STAN	74	62	0:15:28	Regionální politika (25x), politika (18x), kauza Nagyová (6x), oslavy 1. máje (6x), zahraniční politika (6x), krimi (5x), finance (4x), ekologie (1x), kauza tunelu Blanka (1x), legislativa (1x)
Hudeček Tomáš	22	22	0:05:49	
Kalousek Miroslav	8	8	0:02:01	
Korte Daniel	12	6	0:01:38	
Manhart Lukáš	4	4	0:01:04	
Parkanová Vlasta	5	5	0:01:21	
Polčák Stanislav (STAN)	1	1	0:00:14	
Schwarzenberg Karel	15	15	0:01:57	
Ženíšek Marek	7	7	0:01:24	
ÚSVIT	1	1	0:00:16	Sociální politika (1x)
Okamura Tomio	1	1	0:00:16	
Celkový součet	401		1:34:47	

Tabulka 9: Političtí mluvčí

Obr. 5

Kromě politicky zařaditelných mluvčích se ve zpravodajských příspěvcích obecně politického zaměření pochopitelně vyskytovali i mluvčí nepolitických, jejichž přehled poskytuje Tabulka č. 10. V relacích měli sice menší prostor než političtí představitelé, ale jejich hlas měl svou váhu – mnozí (zástupci odborů, občanských iniciativ, odborníků atd.) tvořili v příspěvcích jakousi protiváhu k politickým vyjádřením, ať už se jednalo o obsahovou nebo názorovou korekci, či prostě poskytnutí prostoru i druhé straně sporu.

Specifikace mluvčího	Stopáž
odboráři	0:05:33
Dobšík František (školské odbory), Kubek Milan (ČLK), Pokorný Jiří (odborářský archiv), Vitek Jiří (Unie bezpečnostních složek) aj.	
tiskoví mluvčí (nepolitičtí)	0:04:23
Šubert Jan (BIS), Zaoralová Nicol (Generální ředitelství hasičského sboru), Matonohová Jana a Johnová Markéta (Policie ČR) aj.	
úředníci	0:03:54
Polmová Olga, Táborský Dušan (státní zástupci), Kulhánková Pavlína (Ministerstvo průmyslu a obchodu), Chytil Jiří (Magistrát HMP) aj.	
odborníci	0:03:27
Bubníková Olga (geoložka), Valenta Jan (hlavní hygienik), Potůček Martin (poradce ve věci důchodové reformy) aj.	
Občanští aktivisté	0:02:32
Kněžourková Tereza (Pražské fórum), Piňos Jan a Kotecký Vojtěch (Hnutí Duha), Simggels Kavková Jana (Fórum 50%), Kameník Jan (Oživení)	
novinář	0:01:49
Syrovátka Tomáš (MF Dnes)	

Tabulka 10: Nepolitičtí mluvčí

Mimovolební politické příspěvky ze zpravodajství RÁDIA IMPULS lze tedy celkově označit za vyvážené a neprotežující žádnou politickou stranu či hnutí. Detailnější shrnutí následuje po analýze volebních politických příspěvků.

VOLEBNÍ PŘÍSPĚVKY

Tematická agenda

Jedna zpráva ve většině případů obsahovala více výpovědí, mnohdy odlišných nejen podle jednotlivých aktérů, ale i samotných témat. Následující dvě tabulky (Tabulka č. 11 a 12) tedy představují jak souhrn obecných nebo hlavních témat zpravodajského příspěvku, tak přehled témat konkrétních – témat jednotlivých výpovědí. Tabulky jsou řazeny sestupně dle zastoupení: na předních místech se nacházejí témata nejfrekventovanější, na posledním nejméně častá.

Ve výpovědích převažovalo téma volebních preferencí, v těsném závěsu obecné tematiky „volby do EP,“ která obvykle znamenala obecné informace o volbách bez bližšího zaměření. Nutno zdůraznit, že prvenství kategorie „volební preference“ je způsobena tím, že byla-li řeč o volebních preferencích (v drtivé většině se jednalo o zveřejnění výzkumů veřejného mínění), měla jedna zpráva mnoho aktérů (jednotlivých politických stran), tedy i výpovědí. Jak je vidno, volební preference byly hlavním tématem pouze 10% zpravodajských příspěvků s volební tematikou.

Výrazné zastoupení, které se však v obecně laděných tabulkách nedostatečně projevilo, měly příspěvky, jež upozorňovaly na blížící se volby a poskytovaly posluchačům nezbytné informace např. o tom, kdy jsou otevřené volební místnosti, do kdy si lze obstarat volební průkaz, či o rozdávání volebních lístků. Snaha o probuzení voličského uvědomění čišela i z některých dalších zpravodajských příspěvků, převážně těch, v nichž promlouvali zástupci různých občanských iniciativ, kteří vysvětlovali význam voleb do EP, jejich dopad pro běžného občana a jak přímo, tak nepřímo vyzývali posluchače k aktivní účasti na volbách. Celkem čítaly tyto čistě informativní i pobízející zprávy 55 příspěvků, což lze označit za chvályhodný podíl, byť (nebo možná právě proto, že) byla většina z nich odvysílána

v posledních dnech před volbami. 33 z celkového počtu 96 volebních příspěvků bylo rovněž součástí krátkého přehledu zpráv, který uvozoval každou relaci.¹³

TÉMA obecně	četnost	podíl
politika	63	65,6%
volby	11	11,5%
kampaň	10	10,4%
volební preference obecně	10	10,4%
sociální politika	2	2,1%
celkem zprav. příspěvků	96	

Tabulka 11: Téma volebních příspěvků obecně

TÉMA konkrétně	četnost	podíl	headline
volební preference	95	37,0%	13
volby do EP	83	32,3%	32
kampaň	33	12,8%	19
kauzy kandidátů	18	7,0%	16
volební účast	9	3,5%	0
neutrální podpora volební účasti	6	2,3%	1
organizace voleb	4	1,6%	0
postoj k EU	4	1,6%	0
odhad zisku křesel pro TOP09	2	0,8%	0
politika	2	0,8%	0
krimi	1	0,4%	0
celkem výpovědí	257		81

Tabulka 12: Téma volebních příspěvků konkrétně

Struktura politických aktérů

Volební zpravodajské příspěvky obsahovaly oproti obecně politickým mnohem menší počet konkrétních osob v pozici politického aktéra – mnohem častěji byla aktérem celá strana či politické hnutí. To plyne především z obecného zaměření těchto příspěvků na předvolební výzkumy, které se pochopitelně nezabývají jednotlivými osobami, nýbrž preferencemi obecně. Pouze v 49 případech byla aktérem konkrétní osoba: ať už se jednalo o aktivní politiky, někdy v souvislosti s jejich kandidaturou, jindy obecně pobízející občany k účasti na volbách, nebo o politiky bývalé. Zvláštním případem jsou promluvy odborníků, kteří ovšem nespádají do kategorie „politický aktér.“ Především vyjádření sociologa Jana Herzmana bylo významnou součástí volebních příspěvků, podobně jako

¹³ V tabulce s přehledem výpovědí (Tabulka č. 12) je tento fakt zachycen v sloupci „headline.“

zástupci již zmíněných neziskových organizací a občanských iniciativ, pochopitelně stranicky neutrálních.

aktér	četnost	podíl	počet ZP	témata
ANO	30	11,7%	26	Volební preference (13x), kampaň (3x), kauzy kandidátů (7x), volby do EP obecně (6x)...
ČSSD	22	8,6%	22	Volební preference (11x), kampaň (4x), podpora volební účasti (2x), kauzy kandidátů (2x)...
různá příslušnost¹⁴	48	18,8%	48	Volby do EP obecně (42x), kampaň (2x), podpora volební účasti (2x)...
ÚSVIT	37	14,5%	27	Volební preference (12x), kampaň (9x), kauzy kandidátů (9x), volby do EP obecně (7x)
TOP 09	21	8,2%	16	Volební preference (13x), volby do EP obecně (3x)...
KDU-ČSL	20	7,8%	14	Volební preference (14x), kampaň (5x)...
ODS	17	6,6%	17	Volební preference (11x), kampaň (5x), volby do EP obecně (1x)
KSČM	11	4,3%	11	Volební preference (11x)
Piráti	6	2,3%	6	Volební preference (4x), volby do EP obecně (2x)
občanská iniciativa	6	2,3%	6	Podpora volební účasti (6x)
prezident	5	2,0%	5	Volby do EP obecně (5x)
SZ	5	2,0%	5	Volební preference (4x), volby do EP obecně (1x)
VV	5	2,0%	5	Volby do EP obecně (5x)
obecní zastupitelstva	4	1,6%	4	Volby do EP obecně (2x), organizace voleb (2x)
odborník	4	1,6%	2	Podpora volební účasti (4x)
Svobodní	4	1,6%	4	Volební preference (4x)
ministerstvo	3	1,2%	3	Volby do EP obecně (3x)
exprezident	2	0,8%	2	Volby do EP obecně (2x)
exČSSD	1	0,4%	1	Krimi (1x)
exODS	1	0,4%	1	Kampaň (1x)
Hnutí pro jedničku	1	0,4%	1	Volby do EP obecně (1x)
LEV21	1	0,4%	1	Kampaň (1x)
nezmíněna	1	0,4%	1	Kampaň (1x)
STAN	1	0,4%	1	Kampaň (1x)

Tabulka 13: Struktura politických aktérů ve volebních příspěvcích

Valence a kontext

Zpravodajské příspěvky s volební tematikou neobsahovaly ani jednu jakýkoli náznak hodnocení (valence) ze strany moderátora nebo reportéra. Všechny výpovědi lze tak označit za valenčně neutrální.

V případě volebních příspěvků tvořil zabarvení kontextu obvykle odhad, zda ta která strana ve volbách do EP uspěje, či nikoli. V případě, že v souvislosti se stranou či hnutím zazněl odhad nadějněho volebního výsledku, kódovali jsme kontext pro dané seskupení jako **pozitivní**, pokud nebylo podle výzkumu jasné, zda strana překročí pětiprocentní hranici, **ambivalentní** atd. Výjimkou z kontextově zabarvených volebních příspěvků byly zprávy o kauzách kandidátů (především pětikrát vysílaný příspěvek o odstoupení Kláry Samkové z kandidátky Úsvitu přímé demokracii) a krátké

¹⁴ Do této kategorie jsme zařazovali aktéry v plurálu, u nichž nebyla vysloveně zmíněna politická příslušnost, ale je zřejmé, že jde o straníky – například „parlamentní strany,“ „čeští europoslanci“ atd.

informace o možném porušení volebního zákona v den voleb (kampaň hnutí Pro jedničku před volebními místnostmi a zmatek Moniky Babišové u urny.)

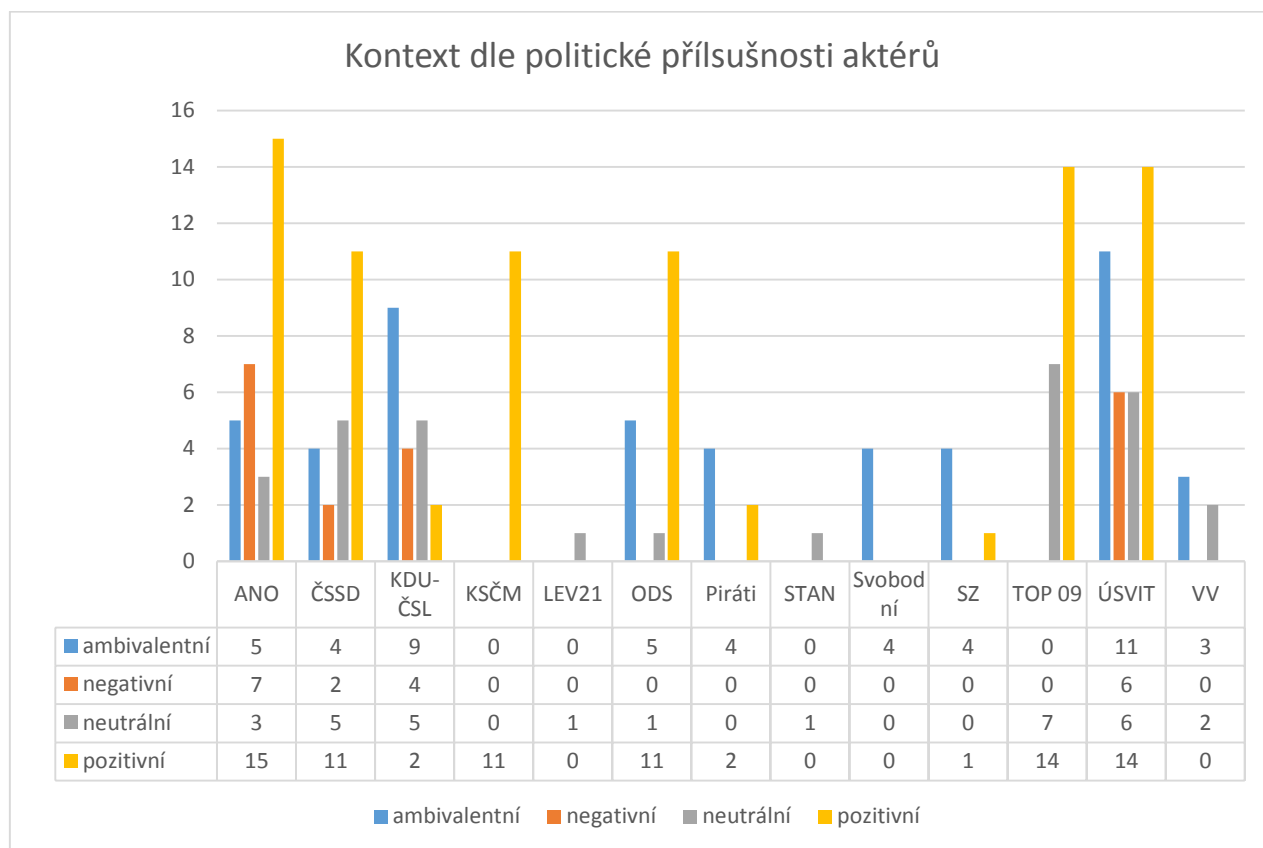
Tabulka č. 14 představuje kontextuální vyznění vůči aktérům, sloučeným podle politické příslušnosti. Z hlediska analýzy je však podstatnější výběr z této tabulky, a sice přehled nikoli všech politických i nepolitických seskupení, nýbrž pouze politických stran a hnutí, které se, s výjimkou hnutí Pro jedničku, účastnily voleb do EP.

Příslušnost aktéra	ambivalentní	negativní	neutrální	pozitivní	Celkový součet
ANO	5	7	3	15	30
Člověk v tísni	0	0	1	0	1
ČSSD	4	2	5	11	22
exČSSD	0	0	1	0	1
exODS	0	0	1	0	1
exprezident	0	0	2	0	2
hnutí Pro jedničku	1	0	0	0	1
KDU-ČSL	9	4	5	2	20
KSČM	0	0	0	11	11
LEV21	0	0	1	0	1
ministerstvo	0	0	3	0	3
nezmíněna	0	0	1	0	1
obecní zastupitelstva	0	0	2	0	2
odborník	0	0	2	0	2
ODS	5	0	1	11	17
Open Society Fund	0	0	5	0	5
Piráti	4	0	0	2	6
prezident	0	0	5	0	5
různá příslušnost	1	1	46	0	48
STAN	0	0	1	0	1
Svobodní	4	0	0	0	4
SZ	4	0	0	1	5
TOP 09	0	0	7	14	21
ÚSVIT	11	6	6	14	37
Velenov starosta	0	0	1	0	1
Velká Bystřice starosta	0	0	1	0	1
VV	3	0	2	0	5
Celkový součet	51	20	102	81	254

Tabulka 14: Kontext dle politické příslušnosti aktérů ve volebních příspěvcích

Následující graf (Obr. 6) zaznamenává počet výpovědí, které ve sledovaném období zasazovaly jednotlivé politické strany a hnutí do kontextu: ambivalentního, negativního, neutrálního nebo pozitivního. Při pohledu na velké zastoupení pozitivně laděných výpovědí nelze než připomenout, že

se vesměs jednalo o zprávy z předvolebních výzkumů, podle nichž to které uskupení uspěje ve volbách do EP.

Obr. 6

Nahlíženo z hlediska jednotlivých stran, poměrné zastoupení jednotlivých kontextuálních zabarvení ve volebních příspěvcích také nejvíce ovlivnily odhady volebních preferencí, nelze tedy nikterak usuzovat na nedostatek vyváženosti či předpojatosti vůči některým stranám.

	ambivalentní	negativní	neutrální	pozitivní
ANO	16,7%	23,3%	10,0%	50,0%
ČSSD	18,2%	9,1%	22,7%	50,0%
KDU-ČSL	45,0%	20,0%	25,0%	10,0%
KSČM	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
ODS	29,4%	0,0%	5,9%	64,7%
LEV21	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Piráti	66,7%	0,0%	0,0%	33,3%
STAN	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Svobodní	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
SZ	80,0%	0,0%	0,0%	20,0%
TOP 09	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
ÚSVIT	29,7%	16,2%	16,2%	37,8%
VV	60,0%	0,0%	40,0%	0,0%

Tabulka 15: Kontextuální zabarvení (zastoupení)

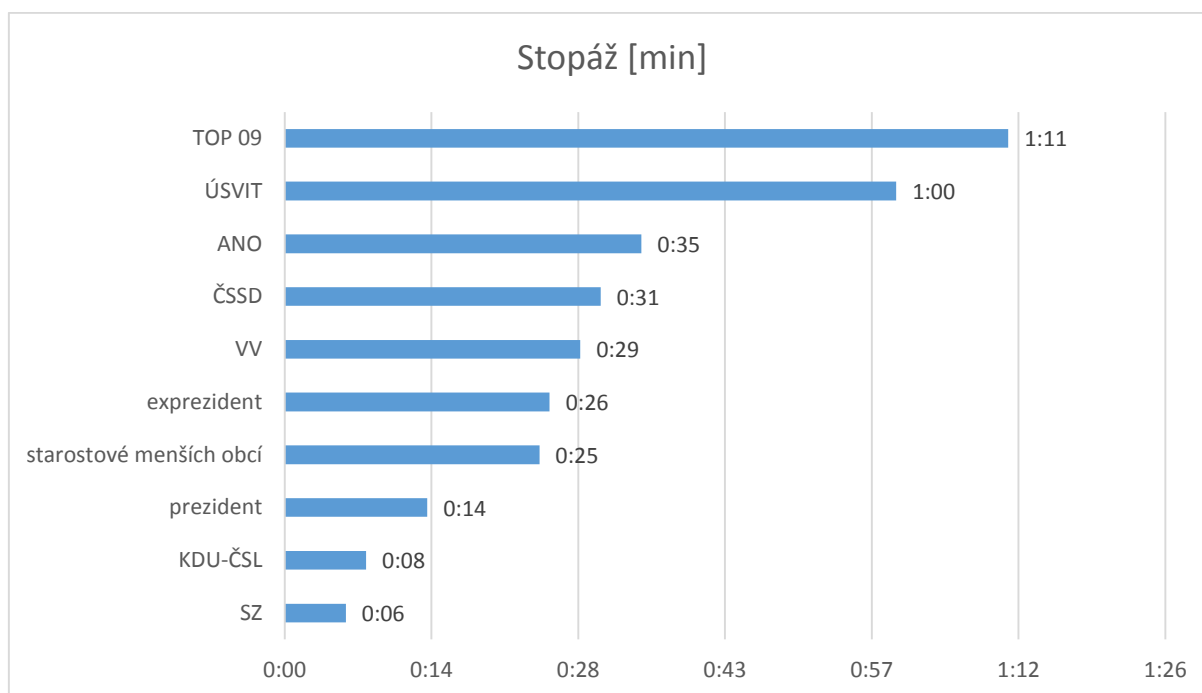
Ve volebních příspěvcích byla obecně zachována maximální možná neutralita a vyváženost. Téměř jediným nositelem kontextuálního zabarvení byly odvysílané výstupy z výzkumu volebních preferencí. Český volební zákon, na rozdíl od některých zahraničních, nezakazuje zveřejňování předvolebních výzkumů. Tato analýza však nemá prostředky, existují-li vůbec, k prověření, zda zveřejněné výzkumy uměle nefavorizovaly nebo naopak nedefavorizovaly některou ze stran. Můžeme tedy pouze shrnout, že nedošlo k žádnému zjevnému protežování či poškození konkrétního kandidáta, resp. kandidujícího uskupení a z pohledu Rady tedy ani k porušení zákona č. 231/2001 Sb.

Struktura (politických) mluvčích

Jak již zaznělo, RÁDIO IMPULS koncipovalo své volební zpravodajské příspěvky ve sledovaném období velmi neutrálně, čemuž napovídá i fakt, že zprávy neobsahovaly mnoho politických mluvčích, celkově se jednalo o 13 osob:

příslušnost/mluvčí	počet vstupů	počet ZP	stopáž [min]	téma
ANO	2	2	00:35	volby do EP obecně (2x)
Telička Pavel (bez přísl.)	2		00:35	
ČSSD	2	2	00:31	volební účast (2x)
Hašek Michal	2		00:31	
expresident	2	2	00:26	volby do EP obecně (2x)
Klaus Václav	2		00:26	
KDU-ČSL	2	2	00:08	volební preference (2x)
Svoboda Pavel	2		00:08	
prezident	1	1	00:14	Volby do EP obecně (1x)
Zeman Miloš	1		00:14	
TOP 09	9	5	01:11	kampaň (3x), volební účast (4x), volební preference (2x)
Heger Leoš	1		00:17	
Niedermayer Luděk (bez přísl.)	4		00:20	
Pospíšil Jiří (bez přísl.)	2		00:18	
Schwarzenberg Karel	2		00:16	
ÚSVIT	4	4	01:00	kampaň (2x), volby do EP obecně (2x)
Okamura Tomio	4		01:00	
SZ	1	1	0:00:06	volby do EP obecně (1x)
Suchardová Michaela	1		0:00:06	
Starostové menších obcí	2	2	00:25	volby do EP obecně (2x)
Pazdera Marek	1		00:15	
Havelka Jan	1		00:10	
VV	2	2	00:29	volby do EP obecně (2x)
John Radek	2		00:29	

Tabulka 16: Struktura politických mluvčích ve volebních příspěvcích

Obr. 7

Jak je vidno i z grafického přehledu (Obr. 7), maximum přímého prostoru, který RÁDIO IMPULS poskytlo politickým mluvčím, činil přesně jednu minutu, a to v případě Tomia Okamury, resp. v případě TOP 09 lze i s Jiřím Pospíšilem a Ludkem Niedermeyerem napočítat celkem 01:11 min. Jedná se však o rozdíly natolik zanedbatelné vzhledem k celkovému objemu zpravodajských příspěvků, že z nich nemůžeme vyvozovat jakékoli zásadní závěry. Rozhlasové zpravodajství obvykle nemá tolik času pro přímá vyjádření jednotlivých aktérů a redakce ve volebních příspěvcích navíc mnohdy dávala přednost mluvčím nepolitickým, ať už se jednalo o nepolitické mluvčí státních institucí, odborníky, nebo již několikrát zmiňované občanské aktivisty. (Viz Tabulka 17)

Specifikace mluvčího			Stopáž
Občanští aktivisté			02:26
Fiala Jiří (Našipolitici.cz)	Smiggels Kavková Jana (Fórum 50%)	Hokovský Radko (Evropské hodnoty)	
Tiskoví mluvčí			01:16
Řepka Vladimír (Ministerstvo vnitřní)	Cieslar Jan (ČSÚ)		
Výzkumná agentura - sociolog			02:30
Herzmann Jan			

Tabulka 17: Struktura nepolitických mluvčích ve volebních příspěvcích

Na první pohled není ve výběru mluvčích patrný žádný klíč, podle něhož byl tomu kterému politikovi/odborníku apod. poskytnut prostor pro vyjádření. Často je názor politika, obvykle z technických důvodů, tlumočen zevrubně moderátorem, což se však neprojeví na celkové stopáži (politických) mluvčích. Zásadní roli mnohdy sehrává i rychlost nebo jasnost politického vyjádření, neboť ve velmi krátkém čase, který je případným mluvčím k dispozici v minutovém zpravodajském příspěvku, musí zaznít co nejvíce informací, a co nejsrozumitelněji, případně nejudělněji.

Volební zpravodajské příspěvky programu RÁDIO IMPULS ve sledovaném období tedy celkově i v jednotlivostech poskytovaly vyvážené a objektivní informace, nebylo lze zaznamenat jakékoli

zvýhodňování nebo naopak znevýhodňování nějaké politické strany či hnutí, přihlédneme-li k jejich reálnému zastoupení v politickém a společenském životě.

SHRNUTÍ ANALÝZY: ZPRAVODAJSTVÍ

Celkově lze označit zpravodajství RÁDIA IMPULS ve sledovaném období za vyvážené, objektivní, nijak zvláště vybočující ani tematicky ani co se aktérů nebo mluvčích týče a ani kvantitativní analýza neodhalila jednostranné zvýhodňování, ba ani znevýhodňování nějakého politického uskupení. Ze skladby zpráv i jejich obsahu někdy čišší redakční či praktická omezení, což je ovšem pochopitelné vzhledem k povaze programu. V některých politických zprávách hraničí neutralita až s obsahovou strohostí – tyto případy budí dojem převzatého agenturního zpravodajství. S ohledem na nevelký prostor, který zpravodajství ve vysílání má, je však pochopitelné, že upřednostňuje prosté informování posluchačů. Rovněž stojí za zmínku snaha o poskytování poměrně bohatého regionálního zpravodajství.

Předvolební období, zdá se, nemělo na obsah zpravodajství příliš velký vliv, s výjimkou oněch zvlášť okomentovaných 95 zpravodajských příspěvků. I pro ně platí výše vyjmenované závěry, jako přínosné lze ještě v jejich případě označit několikrát pobídky k aktivní volební účasti či snahu o vyvolání zájmu o záležitosti EP, resp. Evropské unie obecně.

Ačkoli RÁDIO IMPULS nemá kromě *Kauzy dne* žádný politicko-publicistický pořad, náznak publicistiky obsahovaly některé příspěvky zařazené především do relací *Sedm minut v sedm* a *Polední speciál* například rozhovory s novináři, resp. reportáže spíše investigativního či zábavného ražení. Jednalo se však o příspěvky zřetelně odlišené od čistě zpravodajského informování a toto zpestření nemohlo v posluchačích vyvolat nejistotu, co se žánrového ukotvení týče.

Nejproblematictější momentem analyzovaného zpravodajství se ukázala být hranice mezi redakční svobodou a zákonným požadavkem vyváženosti ve věci nastolování témat. Od nastolených témat se pak odvíjelo i kontextuální ladění, které provázelo ty které aktéry, což v některých případech poněkud rozkývalo jinak dosti vyrovnané kvantitativní výstupy analýzy. Konkrétně se jednalo především o aktéry identifikované coby příslušníky ODS. V patřičné části této kapitoly (v oddílech Tematická agenda a Valence a kontext politických příspěvků) je k dispozici podrobnější vysvětlení, proč jsme se po zralé úvaze přiklonili k závěru, že se jedná o projev redakčních preferencí a podlehnutí diktátu zpravodajských hodnot, které však není v rozporu se zákonem.

PUBLICISTICKO-DISKUSNÍ POŘAD KAUSA DNE

V analýze těchto pořadů jsme se zaměřili opět primárně na dodržování zásad objektivity a vyváženosti. Pro měření vyváženosti a objektivity sledovaných diskuzí jsme užili kvantitativně-kvalitativní obsahovou analýzu.

Důraz byl kladen spíše na kvalitativní složku, neboť se žánrově jedná o rozhovory vždy pouze s jednou osobou, nikoli diskusní pořady s více hosty, jak je obvyklé například v televizních debatách.

Vyváženost a objektivitu jsme sledovali pomocí následujících proměnných a indikátorů:¹⁵

- počet položených dotazů
- stopáž promluvy hostovy a moderátorovy

¹⁵ V následujících bodech jsme se inspirovali zejména výzkumem vysílání před prezidentskými volbami (Volek).

- struktura položených dotazů podle typu:
 - dotaz týkající se aktivit, názorů, postojů, obecně zjišťování (ad rem)
 - doplňující otázky k již položeným, popř. navázání na hostovu promluvu
 - komentář moderátora
 - metatext (moderátorovy úvody, rozloučení a přivítání se s hostem, odhlášení pořadu)
- valence položených dotazů
 - neutrální – otázky na konkrétní kroky, názory, postoje
 - ambivalentní – nastolení sporného tématu, resp. nejednoznačně laděná otázka
 - pozitivní – otázky, resp. projev moderátora, který naznačuje sympatie k hostovi, k jeho konání, výroku apod.
 - konfrontační – kritické otázky, popř. takové, které zpochybňují kredibilitu kandidáta či strany, respektive upozorňuje na informaci, která by mohla zpochybnit jeho obraz/obraz strany

V kvalitativní části jsme se zaměřili zvláště na:

- zjevné projevy favorizace či diskreditace konkrétního myšlenkového proudu či hosta
- typy dotazů zvláště podle míry jejich polemičnosti
- poměru jejich zacílení ad hominem/ad rem
- jejich sugestivity, tj. vkládání odpovědi do samotné otázky
- míry informační připravenosti dotazu

RÁDIO IMPULS vysílalo svůj publicistický pořad *Kauza dne* každý všední den kromě pátku, a sice po zpravodajské relaci od 18 hod. Formou se jedná o několikaminutové (průměrná délka pořadu činila ve sledovaném období 08:06 minut) telefonické i osobní rozhovory s jedním hostem. Jak název rubriky napovídá, klíčem k výběru hostů jsou aktuální události, témata, která se zrovna těší mediální i posluchačské pozornosti. Těmito tématy se také zabírají otázky hostům kladené.

Mezi dny 23. 4. 2014 – 23. 5. 2014 bylo odvysíláno 16 dílů pořadu, a sice s následujícími hosty:

Datum	Host	Bliže o hostovi	Hlavní téma
23.4.2014	Okamura Tomio	politik - ÚSVIT	přistěhovalectví a nezaměstnanost
24.4.2014	Holeček Petr	starosta - Kralupy nad Vltavou	kauza letiště Vodochody
28.4.2014	Engel Martin	předseda Lékařského odborového klubu	zdravotnictví - finance
29.4.2014	David Michal	zpěvák	Iveta Bartošová
30.4.2014	Štástka Jiří	starosta - Chotilsko	Stop těžbě zlata
5.5.2014	Sánka Vladimír	ředitel Islámského centra v Praze	zásah v mešitě
6.5.2014	Sobotka Bohuslav	politik - ČSSD (premiér)	100 dní vlády
7.5.2014	Zahradil Jan	politik - ODS (kandidát do EP)	MS v Bělorusku
12.5.2014	Němec Igor	Ústav pro ochranu osobních údajů (exODS)	boj proti "šmejdům"
13.5.2014	Štercl Jaroslav	Předseda Asociace pedagogů základního školství	školství - finance
14.5.2014	Machýček Tomáš	starosta - Jeseník nad Odrou	povodně

15.5.2014	Stropnický Martin	politik - ANO (ministr obrany)	Stropnického výroky o vojscích NATO
19.5.2014	Hudeček Tomáš	politik - TOP09 (primátor Prahy)	komunální volby
20.5.2014	John Radek	politik - VV (kandidát do EP)	sliby před volbami
21.5.2014	Kučera Václav	policista - náměstek policejního prezidenta, šéf týmu Metyl	metanolová aféra
22.5.2014	Peake Karolína	ex-politik - exVV, exLIDEM	kauza Nagyová

Tabulka 18: Přehled hostů v *Kauze dne*

Analýza se nevěnuje třem dílům pořadu (v tabulce označených šedou barvou), neboť jejich hosty nebyli politici a ani tematicky se nejednalo o politická témata: se zpěvákem Michalem Davidem moderátorka hovořila o smrti Ivety Bartošové, s Vladimírem Sáňkou o zásahu policie v souvislosti s vydáním knihy *Základy tauhídu*, přičemž politická stránka věci v rozhovoru vůbec nedošla tematizace, a konečně s náměstkem policejního prezidenta Václavem Kučerou byla, rovněž bez náznaku politických konotací, probírána metanolová aféra a t. č. probíhající soud s jejími strůjci.

Pozvání ostatních hostů se vždy vázalo ke konkrétní události, což určovalo i hlavní téma rozhovoru. V případě primárně nepolitických hostů Michala Engela a Jaroslava Štercla šlo o financování zdravotnictví, resp. školství, obé v souvislosti s aktuálními změnami v legislativě, potažmo s plánováním rozpočtu.

Igor Němec, dřívější politik, vystupoval v pořadu výhradně za Ústav pro ochranu osobních údajů, jehož je předsedou. Ostatně s nástupem do této funkce se vzdal svého členství v ODS a působí zcela apoliticky.

Ve třech případech byli hostem pořadu regionální politici, starostové menších měst a obcí – nejen ve zpravodajství, ale i v publicistice lze tedy vysledovat snahu vymanit se z osidel pragocentrického vysílání a vedle významných celostátních témat se příležitostně věnovat i těm regionálním. Ve všech rozhovorech se starosty je znát určitá náklonnost, kterou moderátor svému hostu projevuje – ve všech případech se jedná o témata spojená s životním prostředím: v rozhovoru se starostou Kralup nad Vltavou Petrem Holečkem jde o kontroverzní výstavbu letiště Vodochody, se starostou Chotilska Jiřím Štástkou pak o boji proti devastující těžbě zlata v Středočeském kraji a konečně se starostou Jeseníku nad Odrou Tomášem Machýčkem o hrozcích i již minulých povodních na Moravě.

Mezním případem byl host Tomáš Hudeček, kterého by bylo lze na první pohled přiřadit k ostatním regionálním politikům, nicméně rozhovor s ním probíhal zcela odlišně: Zatímco v případě starostů se mluvilo o palčivých regionálních tématech, nadstranických a převážně zcela nepolitických, rozhovor s Tomášem Hudečkem se spíše podobal těm *Kauzám dne*, jejichž hostem byli celostátní politici.

Klasických politických rozhovorů odvysílala ve sledovaném období *Kauza dne* pouze pět (plus šestý s ex-politickou Karolínou Peake, jehož hlavním tématem však byla kauza Jany Nagyové, nyní Nečasové): ve všech případech se sice jednalo o strany, které do voleb sestavily kandidátky, nicméně pouze v případě Jana Zahradila (ODS) a Radka Johna (VV) šlo přímo o rozhovor s kandidátem, resp. o rozhovor, který by se alespoň okrajově nadcházejících voleb dotknul. Rozhovor s Bohuslavem Sobotkou (ČSSD) se týkal spíše jeho stodenní premiéřské zkušenosti a díl s Martinem Stropnickým (ANO) se převážně věnoval jeho kontroverznímu výroku o „cizích vojscích na území ČR“ a napjaté mezinárodní situaci.

Jak je zřetelné z tabulky, ve sledovaném období se, alespoň dle dostupných informací, žádná ze zastoupených politických stran či hnutí neopakuje – po jednom aktivním představiteli měli ve vysílání Úsvit přímé demokracie, ČSSD, ODS, ANO, TOP09 a Věci veřejné, u hostů s neurčenou politickou příslušností se tato nedá snadno dohledat, protože lze předpokládat, že posluchač osobu nespojí s nějakou konkrétní politickou stranou.¹⁶

Detailnější rozbor politických dělů *Kauzy dne* ze sledovaného období jsou zařazeny níže, obecně lze však shrnout, že moderátoři dodržovali povinnosti, které pro žurnalisty plynou ze zákona č. 231/2001 Sb. V případech, kdy byl host zástupcem jedné ze stran nějakého konkrétního sporu, snažil se moderátor nahrazovat postoj druhé strany skrze své otázky, jak lze demonstrovat na rozhovoru se starostou brojícím proti výstavbě letiště Vodochody. Občasné projevy osobního názoru byly ze strany moderátorů zřetelně rozpoznatelné jako komentář či hodnocení, vše v mezích přirozených pro publicistický žánr. Moderátoři rovněž následovali zákonný požadavek objektivit a vyváženosti.

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH DÍLŮ KAUKY DNE VE SLEDOVANÉM OBDOBÍ

Kauza dne 23. 4. 2014: Tomio Okamura

Tématem tohoto rozhovoru byly známé kontroverzní postoje Tomia Okamury, resp. celého hnutí Úsvit přímé demokracie k otázce imigrační politiky ČR a boje s nezaměstnaností. Celý rozhovor trval 11:25 minut, vedla jej moderátorka Zuzana Černá, jejíž vstupy dohromady činily 02:07 minut. Odpovědi Tomia Okamury potom 08:55 minut, přičemž pouze dvakrát byl moderátorkou přerušen. V obou případech však šlo o nezbytnou moderaci. Z jedenácti moderátorčiných dotazů/promluv k hostovi, bylo 8 neutrálních, 3 ambivalentní, z toho jedna spíše konfrontační. Ani v tomto případě však nelze hovořit o prohřešení se proti vyváženosti – jednalo se skutečně o kontroverzní téma a moderátorčiny dotazy následujícího typu jsou v takovém případě přirozené a nelze hovořit o její zaujatosti proti hostovi: „Ale jak k tomu tedy přistupovat v momentě, kdy se oba shodneme na tom, že Češi nemají o jistý typ práce zájem a tuhle práci vykonávají cizinci, pojďme si to ujasnit.“ Moderátorka naopak poněkud mírnila bojovnou rétoriku svého hosta.

V tomto dílu *Kauzy dne* tedy nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 24. 4. 2014: Petr Holeček

Moderátor Alan Hejma v rozhovoru se starostou Kralup nad Vltavou Petrem Holečkem (bez politické příslušnosti, kandidatura za STAN do PSP ČR 2013) probíral kauzu letiště Vodochody, proti jehož dostavbě brojí starostové mnoha středočeských obcí, včetně Petra Holečka. Samotnému rozhovoru předcházely vstupy, v nichž dostal prostor (celkem 0:13 min) k vyjádření zástupce druhé strany – ředitel letiště Martin Kačur. Jeho postoje dále tlumočil moderátor jak v úvodní řeči, tak v několika otázkách, které kladl svému hostu. V rámci technických možností, které určuje formát pořadu, tedy rozhovor s jedním hostem, byla tedy v tomto vydání zachována objektivita a vyváženost, ač se jednalo o spornou kauzu.

Fakt, že moderátor ani jednou hosta nepřerušil, vyplývá spíše z povahy hosta coby řečníka – na rozdíl od například výše zmíněného Tomia Okamury Petr Holeček odpovídal krátkými větami, takže moderátor nemusel jeho tok řeči nijak usměrňovat. Ostatně průměrná délka starostovy odpovědi činila pouhých 0:17 minut, oproti 0:41 min. Tomia Okamury. Host i moderátor se tématem zabývali

¹⁶ Petr Holeček se prezentuje jako nestraní (Zdroj: Wikipedie), proto jeho politická příslušnost není v tabulce uvedena. Do PSP ČR se roku 2012 dostal na společné kandidátce TOP09 a STAN.

seriózně, host sám například připustil možnost, že ne všichni sdílejí argumenty starostů v boji proti dostavbě letiště apod. Z dvanácti moderátorem položených otázek lze pouze o jedné hovořit jako o ambivalentní až konfrontační (zda sám starosta někdy létá letadlem), i otázky, v nichž Alan Hejma prezentoval stanoviska druhé strany, byly položeny zcela korektně.

V tomto dílu *Kauzy dne* tedy nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 28. 4. 2014: Martin Engel

Rozhovor s šéfem lékařských odborů Martinem Engelem vedla Zuzana Černá, celý pořad trval 11:04 min., z čehož 2:09 min. činily otázky a komentáře moderátorky a 8:28 odpovědi hostovy. Z 14 otázek, které moderátorka odborovému činiteli položila, byla pouze jedna laděna ambivalentně, resp. konfrontačně: šlo o to, jak často dochází k službám neatestovaných mladých lékařů. Byla to však zcela věcná poznámka, na niž host stejně věcně odpověděl, a v rozhovoru nezpůsobila žádnou trhlinu.

Tématem celého pořadu bylo zdravotnictví – otázka jeho financování, legislativních úprav a praxe při rozepisování služeb v nemocnicích apod. Podnět k tomuto rozhovoru zavedl výrok, v němž ministr financí Andrej Babiš přirovnal české zdravotnictví k černé díře. Moderátorka rozhovor místy vedla v poněkud uvolněnějším duchu – Martina Engela se například v první otázce ptá, kdy naposledy sloužil, a zda by se byl ochoten do tohoto pracovního režimu vrátit.

V tomto dílu *Kauzy dne* tedy nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 30. 4. 2014: Jiří Šťástka

Jiří Šťástka, coby starosta Chotilska, v *Kauze dne* vysvětloval nebezpečí, které by plynulo z těžby zlata, o níž se diskutuje v Povltaví. Celý rozhovor trval 5:21 min, z čehož 3:02 minuty patřily Jiřímu Šťástkovi a 1:37 min. moderátoru Alanu Hejmovi. Ten položil svému hostu celkem 13 otázek – kromě dvou pozitivně laděných byly všechny neutrální.

Tematicky se tento pořad věnoval výhradně otázce zmiňované těžby. Samotnému rozhovoru předcházela úvod do problému, jehož součástí bylo i vyjádření hejtmana Středočeského kraje Josefa Řiháka a geoložky Olgy Bubníkové. Oba mluvčí se k těžbě stavěli skepticky až kriticky. V následujícím rozhovoru kladl moderátor věcné otázky k tématu, mj. i takové, které se snažily dát prostor argumentům druhé strany – například zda by oněch 80 tun zlata ukrytých v podzemí, nepřevážilo zmiňované nevýhody. Pozitivní ladění dvou otázek vyplývalo ze samozřejmosti, s jakou moderátor označil boj proti těžbě zlata za projev zdravého rozumu, jemuž je třeba přát štěstí. Výraznější z oněch dvou výroků potom zněl: „Každý člověk se zdravým rozumem vám musí držet palce.“ (18:06:50)

Veškeré dotazování, jakož i moderátorovy komentáře byly však v souladu publicistickým žánrem a formou pořadu – tedy rozhovoru pouze s jedním hostem.

V tomto dílu *Kauzy dne* tedy nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 6. 5. 2014: Bohuslav Sobotka

Rozhovor s premiérem vedla Zuzana Černá při příležitosti stodenního výročí vlády. Celý rozhovor trval 11:18 min, z čehož 7:25 minut náleželo Bohuslavu Sobotkovi a 3:03 min. moderátorce, která položila 24 neutrálních otázek.

Tematicky se jednalo o nejpestřejší díl, v němž se moderátorka pokoušela alespoň nastínit několik významných momentů, s nimiž se premiér ve svém úřadě musel potýkat. Třemi dotazy Zuzana Černá zjišťovala, jaký je vztah Bohuslava Sobotky k zahraniční politice, jejíž akutní problémy dolehly na jeho vládu nečekanou silou. Další otázky se již zaměřovaly na politiku domácí – na věc majetkových příznání, financování zdravotnictví i zápolení s eurodotacemi. Druhou půlku rozhovoru pak moderátorka směřovala k tématům, „která zajímají posluchače.“ V této části tak padaly dotazy na vztahy a atmosféru mezi jednotlivými členy vlády, dohady o mocenských tahanicích mezi ministrem financí a premiérem, jakož i poněkud osobní otázky, zda Bohuslav Sobotka, jeho rodina, resp. kolegové zvládají náročné pracovní tempo, a kdy odpočívají, či zda si premiér tyká s Andrejem Babišem.

I v rozhovoru s Bohuslavem Sobotkou se tedy moderátorka místy pokoušela o poněkud uvolněnější tón, jímž snad pro širší posluchačskou vrstvu vyvažuje otázky zaměřené na konkrétní politická témata. Pouze jednou moderátorka přerušila tok hostovy řeči, a to nikoli proto, aby jej omezila ve výpovědi, či jinak nepatřičně zasahovala do jeho projevu, nýbrž aby se pokusila o domněle humornou poznámku.

V tomto dílu *Kauzy dne* nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 7. 5. 2014: Jan Zahradil

Rozhovor s Janem Zahradilem, který obhajoval post europoslance z prvního místa na kandidátce ODS, věnoval moderátor Alan Hejma výhradně zahraniční politice – Jan Zahradil nemluvil v pořadí z pozice kandidáta do EP, nýbrž jako stínový ministr zahraničí, čemuž odpovídaly i otázky moderátorkou kladené. Jako ostatní *Kauzy dne*, i toto vydání se tematicky bezprostředně vázalo k aktuální události – konkrétně k pořádání hokejového mistrovství světa v Bělorusku. Samotnému rozhovoru s Janem Zahradilem předcházela úvod Alana Hejmy do problematiky a vyjádření Rostislava Valvody z humanitární organizace Člověk v tísni. Jak Rostislav Valvoda, tak Alan Hejma zdůraznili etické napětí v pořádání významné sportovní události země, která porušuje základní lidská práva svých občanů. V tomto duchu potom klade moderátor otázky i svému politickému hostu. Alan Hejma se především zajímal o to, jaké stanovisko k věci zaujímá sám Jan Zahradil, resp. proč podle něho stále nedemokratické režimy akce tohoto typu pořádají. V posledních dvou otázkách se potom zaměřil na principy zahraniční politiky, kterou by Jan Zahradil zastával, byl-li by ministrem nikoli pouze stínovým. Moderátorovi se jednalo především o t. č. diskutované ústupky Lubomíra Zaorálka v Číně, zda se hostovi zamlouvá postoj ČR k Číně, a zda by upřednostňoval lidská práva nebo obchodní zájmy. Kandidatura Jana Zahradila nebyla během rozhovoru jedinkrát explicitně zmíněna, pouze implicitně ji obsahovala hostova poznámka, že hokej sledovat nebude, jelikož před volbami nemá času nazbyt.

Celý rozhovor trval celkem 7:36 min, z nichž 1:43 min. zabralo 12 neutrálních dotazů moderátora a 5:02 min. odpovědi Jana Zahradila. Jak již zaznělo, jistý prostor (konkrétně 00:23 min.) v tomto dílu náležel zástupci humanitární organizace Člověk v tísni.

V tomto dílu *Kauzy dne* nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 12. 5. 2014: Igor Němec

Rozhovor s Igorem Němcem patřil k těm nejméně politickým z kódovaných, neboť tematicky se dotýkal spíše legislativních než vysloveně politických otázek a předseda Úřadu na ochranu osobních údajů vystoupil z ODS již před svým nástupem do této funkce.

Moderátorka Zuzana Černá se prostřednictvím svých 23 neutrálních otázek hosta tázala jak obecně na problematiku ochrany osobních údajů, tak na konkrétní střet, který vyvstal při nahrávání podvodných prodejních a předváděcích akcí. Igor Němec hovořil pouze z pozice zástupce Úřadu a moderátorka nepřekračovala mez konkrétních, vesměs úplně apolitických dotazů.

V tomto dílu *Kauzy dne* nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

[Kauza dne 13. 5. 2014: Jaroslav Štercl](#)

Rozhovoru s předsedou Asociace pedagogů základního školství Jaroslavem Šterclem předcházela opět úvod do problematiky podaný moderátorem Alanem Hejmou, který zahrnoval i vyjádření odboráře Františka Dobšíka a ministra školství Marcela Chládky (ČSSD). Obě vyjádření se, stejně jako celý pořad, týkala financování školství, především platů pedagogických i nepedagogických pracovníků. Moderátor se Jaroslava Štercla ptal jak na praktické aspekty učitelského života, tak na politický rozměr problému – například jej zajímalo, vnesl-li nový ministr školství do jednání naději, či jsou-li z připravovaného rozpočtu učitelé rozladění. Hostovy odpovědi zabraly 4:56 minut z celkové stopáže 7:24 min., 13 dotazů Alana Hejmy potom 1:38 min. Z oněch třinácti otázek bylo 12 neutrálních a jedna pozitivní, konkrétně moderátorem oblíbená závěrečná poznámka „Asi vám musíme držet palce.“ I v tomto případě se však jedná o zdvořilostí frázi, kterou lze v publicistickém pořadu akceptovat, a která nenarušila principiální vyváženost či objektivitu pořadu.

Ani v tomto dílu *Kauzy dne* tedy nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

[Kauza dne 14. 5. 2014: Tomáš Machýček](#)

Poslední z rozhovorů se starosty menších obcí vedl Jan Benešovský se starostou Jeseníku nad Odrou Tomášem Machýčkem a jediným tématem celého rozhovoru byly hrozící povodně, pročež navzdory politickému aktéroví, ani v tomto případě nešlo o rozhovor obsahově relevantní ve vztahu k volbám do EP. Na tomto místě stojí za zmínku jen fakt, že i v tomto rozhovoru projevil moderátor určité sympatie v podobě závěrečného komentáře „Myslíme na vás,“ který byl také jediným emocionálně zabarveným vstupem – jinak zaznělo 10 neutrálních otázek.

V tomto dílu *Kauzy dne* nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

[Kauza dne 15. 5. 2014: Martin Stropnický](#)

Jan Benešovský zpovídal pro *Kauzu dne* i ministra obrany Martina Stropnického (ANO). Pořad se především věnoval významu hostova kontroverzního výroku o nechuti Čechů k pobytu cizích vojsk na území ČR a jeho konsekvencím. Jan Benešovský položil celkem 9 neutrálních otázek, čímž z celkového času 7:38 min. ukrojil 2:13 min., Martin Stropnický na ně v 5:09 minutách odpověděl.

V rozhovoru nedošlo ze strany moderátora k žádnému zaváhání, veškeré otázky byly věcné, ač místy poplatné hrubšímu posluchačskému vkusu: Jana Benešovského například zajímala premiérova reakce na ministrův výrok, či názor Martina Stropnického na tehdy čerstvě skončený soud s Martinem Bartákem, kterou host využil k lehce agitační zmínce, že pod jeho vedením budou veškeré zakázky probíhat transparentně.

V tomto dílu *Kauzy dne* nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 19. 5. 2014: Tomáš Hudeček

Tomáše Hudečka se Zuzana Černá ptala především na termíny dokončení tunelu Blanka a stanice metra Národní třída a opravy v hlavním městě celkově. I tyto otázky byly poněkud lidového rázu – moderátorka se netajila s tím, že se ptá na to, co zajímá běžné obyvatele Prahy – tedy podle Zuzany Černé nesmyslné a nekoncepční opravy tramvajových tratí, nedostatečná péče o chodníky a již zmiňované kauzy Blanka a Národní třída. V druhé půlce rozhovoru se pak moderátorka zaměřila na osobní ambice Tomáše Hudečka – poměrně invektivním způsobem se jej ptala, chce-li být opět primátorem, nebo zda je pravda, že Karel Schwarzenberg jej má v oblibě, či jestli hodlá proniknout i do celostátní politiky. V žádném z dotazů ani v celkovém vyznění pořadu neutrpěla zásada objektivnosti a vyváženosti, celkově se i v tomto případě jednalo o běžnou publicistiku, jejíž mírné odchýlení od přísné neutrality se děje v zájmu získání nových informací nebo ve snaze o zpestření rozhovoru. Jednou moderátorka vpadla do hostovy řeči, ale pouze komentářem, že nevíme, co přinese čas, nejednalo se o žádné zásadní přerušení, spíše konverzační poznámku.

V tomto dílu *Kauzy dne* nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 20. 5. 2014: Radek John

Radek John byl posledním z hostů *Kauzy dne*, s nimiž moderátoři (v tomto případě Alan Hejma) během předvolebního měsíce diskutovali o volbách do EP. Jednalo se o šesti a půl minutový pořad, z něhož 1:55 minut využil moderátor na kladení otázek a Radek John 3:54 min. na jejich zodpovězení. Samotnému rozhovoru ovšem opět předcházela širší úvod do tematiky, v němž v pozici odborníků vystoupil sociolog Jan Herzmann a občanský aktivista Jiří Fiala z iniciativy Našipolitici.cz. Oba se vyjadřovali ke způsobu vedení předvolebních kampaní jednotlivých stran, resp. k finanční motivaci ve volbách zvítězit. Téma nabubřelých a ze své podstaty nesplnitelných předvolebních slibů a sloganů, jimiž se politická uskupení před volbami do EP oháněla, toto téma došlo několikanásobně zmínky i ve zpravodajství a Alan Hejma ve svém úvodu k rozhovoru neušetřil ani většinu parlamentních stran, vyjmenovav některé z nejpodivuhodnějších slibů. Vzhledem k třaskavosti celého tématu se nelze divit, že většina moderátorových vstupů byla hodnocena jako ambivalentní, a to včetně těch, které uvozovaly promluvy odborníků. Ve třech případech dokonce kladené otázky ovládl konfrontační tón, ovšem opět v mezích publicistické počestnosti. Formulace nezastíraly, že jde o hodnotící komentáře, nikoli zpravodajské zaznamenávání informací a celý pořad se nesl právě ve snaze odkrýt voličům pofidérní povahu některých okázalých frází. Alan Hejma se proto při telefonickém rozhovoru s Radkem Johnem neostýchal zaujmout pozici mírně provokujícího moderátora, kterou známe a neproblematicky přijímáme například v televizních politických debatách. Není proto divu, že z celkového počtu 13 otázek byla pouze jedna neutrální, tři konfrontační a devět ambivalentních, přičemž dvě z nich a jedna konfrontační se nevztahovaly přímo k Radku Johnovi, ale Alan Hejma jimi popisoval celkové poměry před volbami. Celou *Kauzu dne* a promluvy odborníků uvozovala věta: „*Hnutí ANO plánuje zrušit už zrušený roaming, ČSSD zaručí práci pro všechny, Úsvit vyžene z Česka cizince, lidovci zruší letní čas, ODS euro a tak dále a tak dále. Jiří Fiala z iniciativy Naši politici.cz Rádiu Impuls řekl, že strany k eurovolbám těžko hledají srozumitelná a nosná témata.*“

Podivný předvolební slib Radka Johna, že ze svého europoslaneckého platu bude hradit asistenční pojištění všem občanům, kteří se zapíší před volbami do jeho databáze, byl hlavním tématem rozhovoru. Většina otázek směřovala na legitimitu a vlastně i legálnost takového záměru a navzdory své ambivalentní, ba místy konfrontační povaze, jsou v souladu s běžnými moderátorskými a publicistickými postupy, proti nimž z hlediska zákona nelze nic namítat.

V tomto dílu *Kauzy dne* nedošlo k žádnému prohřešku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

Kauza dne 22. 5. 2014: Karolína Peake

I poslední rozhovor sledovaného období vedl moderátor Alan Hejma. Karolínu Peake uvedl jako jediného člena vlády Petra Nečase, který byl ochoten mluvit o kauze Jany Nagyové, nyní Nečasové, v souvislosti se zveřejněním její soukromé komunikace s tehdejšími premiérem. Samotný rozhovor opět uvozovalo shrnutí tématu, včetně komentáře aktivistky Jany Smiggels Kavkové. Skrze následujících osm otázek, z toho 7 neutrálních a jedné ambivalentní, se moderátor pokoušel poodhalit, jak přesně „nadvláda Jany Nagyové“ na Úřadu Vlády vypadala, resp. jak ji Karolína Peake sama pociťovala. Celý rozhovor, podobně jako úvod k němu, ale i zpravodajské příspěvky popisující zveřejněné materiály, vrhal nedobré světlo jak na Janu Nagyovou, tak implicitně i explicitně na Petra Nečase a přeneseně na jiné tehdejší vládní a stranické činitele. I v tomto případě volil moderátor poněkud osobnější, resp. uvolněnější formu kladení otázek, a to k samotnému tématu („A nevím, není vám dneska spíše Petra Nečase až líto?“) i dotazů směřovaných na osobní život bývalé vicepremiérky. Po otázce, jak se jí žije, když opustila politiku, došlo i na oblíbené přání Alana Hejmy: „Tak vám do [advokátních] zkoušek držíme palce a rádio Impuls děkuje za rozhovor. Děkuju a mějte se dobře.“

I tento rozhovor tedy probíhal bez formálních nebo obsahových zaškobrtnutí, které by byly postižitelné z hlediska zákona. Celý trval 6:57 minut, z čehož 4:36 náleželo Karolíně Peake a 1:46 moderátorovi.

V tomto dílu *Kauzy dne* nedošlo k žádnému prohrěšku proti zákonu č. 231/2001 Sb.

KVANTITATIVNÍ PŘEHLED

V následující tabulce je pro přehlednost uveden souhrn jednotlivých sledovaných indikátorů, různé barvy oddělují jednotlivé typy ukazatelů:

- objem času, který byl tomu kterému hostu věnován (délka pořadu, v němž promlouvá, délka všech jeho vstupů celkem i jejich průměrná délka) [min]¹⁷
- valence otázek kladených moderátorem (neutrální, ambivalentní, konfrontační, pozitivní) [počet]
- typ otázek (konkrétně laděné dotazy, doplňující otázky, vstupy uvítací/ukončovací, komentáře – metatext) [počet]

	Okamura	Holeček	Engel	Štástka	Sobotka	Zahradil	Němec	Štercl	Machýček	Stropnický	Hudeček	John	Peake
délka pořadu [min]	11:25	6:11	11:04	5:21	11:18	7:36	9:35	7:24	7:30	7:38	6:44	6:30	6:57
průměrná délka vstupu [min]	0:34	0:16	0:23	0:12	0:19	0:24	0:12	0:18	0:19	0:27	0:14	0:14	0:15
průměrná délka vstupu (bez přivítání a rozloučení) [min]	0:41	0:17	0:26	0:13	0:21	0:27	0:12	0:23	0:22	0:36	0:16	0:15	0:16

¹⁷ Součet vstupů moderátora a hosta se nemusí ve všech případech rovnat délce pořadu – v některých dílech hovoří i další mluvčí (například odborníci či zástupci druhé strany ve sporu), které tabulka nezahrnuje.

součet hostových vstupů [min]	8:55	3:57	8:28	3:02	7:25	5:02	5:43	4:56	4:43	5:09	4:52	3:54	4:36
součet vstupů moderátora [min]	2:07	1:33	2:09	1:37	3:03	1:43	3:05	1:38	2:19	2:13	1:23	1:55	1:46
neutrální otázky	8	11	13	11	24	12	23	12	10	9	11	1	10
ambivalentní otázky	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	2	9	1
konfrontační otázky	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
pozitivní otázky	0	0	0	2	0	0	0	1	1	0	0	0	2
dotaz na konkrétní kroky	5	7	8	7	16	6	14	5	8	5	6	5	7
doplňující otázka	3	1	4	1	5	0	6	3	1	1	3	4	2
rozloučení, přivítání, úvod, odhlášení pořadu	4	5	2	5	3	6	3	4	3	3	2	4	5
komentář	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0

Tabulka 19: Celkový přehled Kauzy dne

Vzhledem ke kolísající délce pořadu mají však větší výpovědní hodnotu údaje poměrné – tedy procentuální zastoupení. Ovšem ani tyto výsledky nelze nekriticky přijmout jako „tvrdá data,“ neboť nezachycují odlišné okolnosti vzniku rozhovoru, případně strukturu toho kterého dílu *Kauzy dne*.

Příkladem budiž níže uvedená tabulka poměrného zastoupení hostovy promluvy v pořadu.

V některých případech celý díl sestával pouze z interview – jako tomu bylo třeba u Tomia Okamury, Martina Engela či Tomáše Hudečka, zatímco například dílům s Jiřím Štáskou či Radkem Johnem předcházely delší úvody do tematiky, případně vyjádření dalších osob.

Host	Podíl v pořadu
Okamura	78,1%
Engel	76,5%
Hudeček	72,3%
Stropnický	67,5%
Štercl	66,7%
Zahradil	66,2%
Peake	66,2%
Sobotka	65,6%
Holeček	63,9%
Machýček	62,9%
John	60,0%

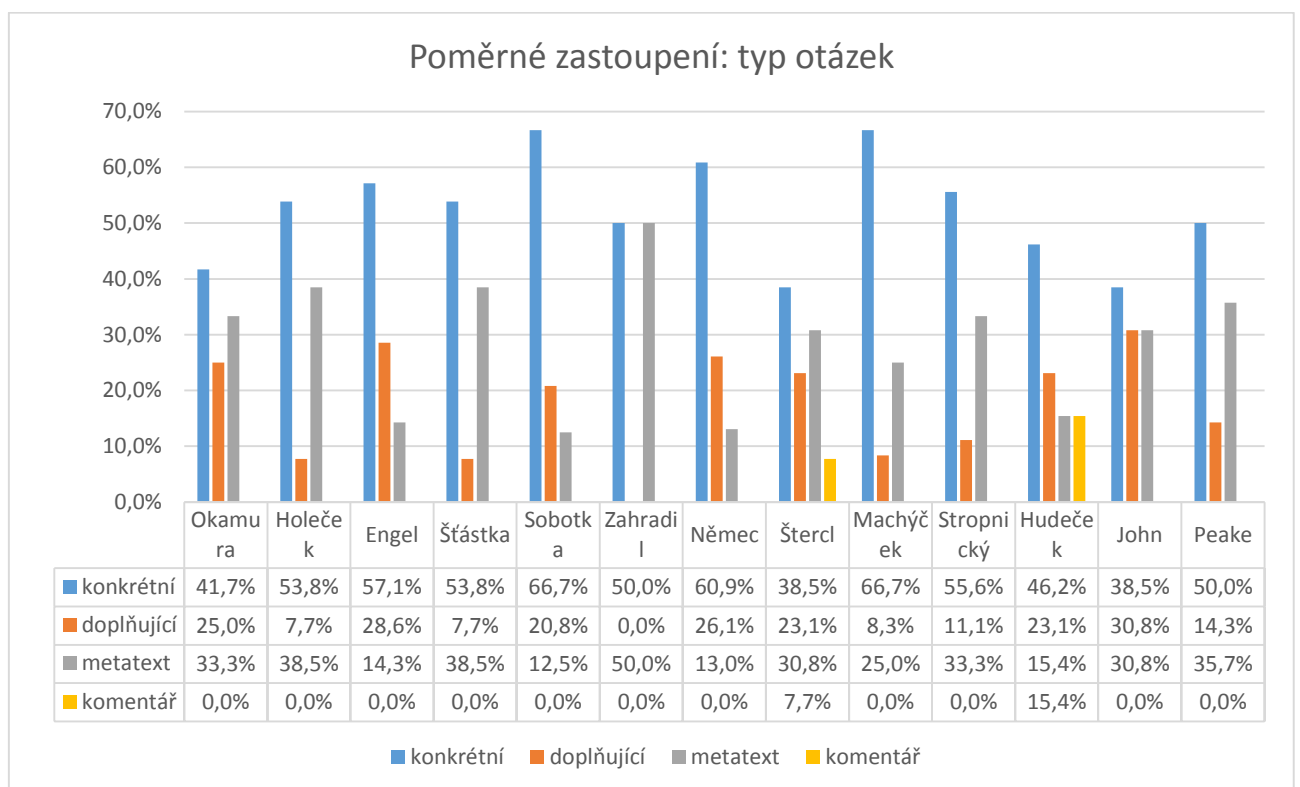
Němec 59,7%

Štástka 56,7%

Tabulka 20: Zastoupení hostů

Dalším z indikátorů, kterému bude patřit zvláštní tabulka (Obr. 8), je typ otázky – tedy jaký podíl z otázek kladených tomu kterému hostu byl povahy konkrétní – tedy dotaz na konkrétní názor, postoj, kroky atd., jaký podíl zaujímaly otázky doplňující, jaký komentáře moderátora a konečně jaké zastoupení měl metatext – úvod do problematiky, přivítání hosta, rozloučení, odhlášení pořadu, čili veskrze technické části rozhovoru.

Jak je z grafu a tabulky (Obr. 8) zřejmé, tyto poměry se měnily podle již výše zmíněné struktury konkrétního pořadu (byl-li zahrnut rozsáhlejší úvod do problematiky apod.), ale i podle letory hosta – například mluvnějšímu zpovídanému stihl moderátor položit méně otázek, čímž se navýšil poměrný podíl metatextu.

Obr. 8

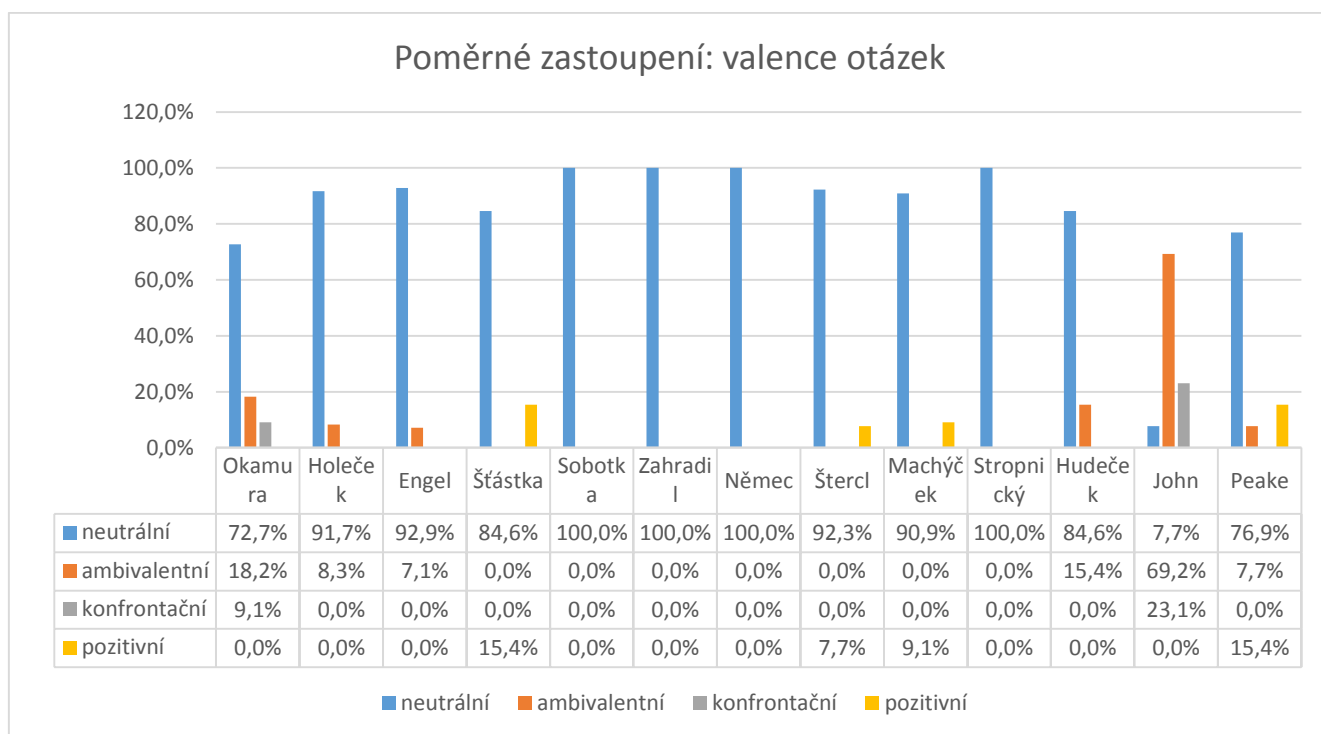
Konečně posledním indikátorem kvantitativní části analýzy byla valence kladených otázek, resp. pronášených komentářů. Ani v tomto případě ovšem nelze usuzovat pouze z poměrného zastoupení těch kterých otázek a odhlížet od celku pořadu. Neboť konkrétní kauza, v souvislosti s níž byli jednotliví hosté zvaní, výrazně určila i valenci otázek, které moderátoři kladli. Ambivalence, která ovládla rozhovor s Radkem Johnem, jednoznačně vyplynula z tématu, jež se toho dne řešilo, tedy z upozornění na roztodivné předvolební sliby voličům. Minimálně tři z celkově devíti ambivalentních moderátorových výroků se také vztahují k jiným politickým stranám, což ovšem graf tohoto typu nemůže odhalit.

Druhým nejambivalentněji vedeným rozhovorem je interview s Tomiem Okamurou, což lze snadno vysvětlit kontroverzností diskutovaného tématu – Okamura obhajoval koncept své strany, který ve jménu zvýšení zaměstnanosti omezí přistěhovalce do ČR.

V obou těchto případech se však jednalo o ambivalenci v publicistickém pořadu akceptovatelnou, ba dokonce žádoucí. Konfrontačně laděná otázka padla v rozhovoru s Tomiem Okamurou pouze jednou (a jednalo se o konfrontaci fakticky podloženou), v rozhovoru s Radkem Johnem potom dvakrát, třetí výskyt zazněl ve zmíněném úvodu, přičemž obě dvě konfrontační otázky dávaly hostu možnost se vyjádřit k tématu přímo, jako například: „Vy kandidujete pod značkou Věcí veřejných, není už to trošku poškozená značka, možná i zdiskreditovaná?“ Nutno rovněž podotknout, že míra moderátorské invazivnosti vyplývala i z faktu, že host, jsa sám bývalý novinář, si v rozhovoru dovedl vydobýt své místo, například několikanásobným přerušением moderátorovy řeči. Jakkoli se tedy díl s Radkem Johnem z kontextu ostatních *Kauz dne* poněkud vymyká, nelze z toho usuzovat na porušení zákona č. 231/2001 Sb.

Ve všech ostatních případech čistě neutrální otázky nebo prohlášení moderátora tvořily více než ¾ z celkového počtu výroků, v některých případech dokonce 100%.

Při celkovém pohledu na analyzované pořady z hlediska valence kladených otázek si rovněž musíme, uvědomovat, že rozhovory vedli tři různí moderátoři (Alan Hejma, Zuzana Černá a Jan Benešovský), z nichž každý pracuje poněkud odlišným způsobem, což se může odrazit mj. i v ladění otázek: příkladem budiž Alan Hejma, který s oblibou na závěr rozhovoru hostovi popřeje štěstí slovy „Budeme vám držet palce,“ kteroužto vazbu nelze než hodnotit jako pozitivně zabarvenou, ač se v jeho případě jedná spíše o konverzační frázi. Ne náhodou tři ze čtyř hostů, u nichž analýza odhalila pozitivně laděné moderátorovy výroky, vedl právě Alan Hejma.

Obr. 9

SHRNUTÍ ANALÝZY: KAUZA DNE

Paradoxem této analýzy byl fakt, že sledovala předvolební vysílání diskusního pořadu, v němž téma voleb do Evropského parlamentu zastupoval de facto pouze jeden rozhovor, a sice ten nejrozporuplnější s Radkem Johnem. Jediný další kandidát do EP, Jan Zahradil byl zpovídán v souvislosti s konkrétní kauzou a jeho kandidatura nedošla vůbec v pořadu tematizace. Detailní analýza dílu s Radkem Johnem neshledala žádné pochybení z hlediska zákona č. 231/2001 Sb., nicméně ve srovnání s díly ostatními se jednalo o konfrontačněji laděný rozhovor. To je však, jak známo i televizních debat apod., v předvolebních interview a diskusích běžné. Nejednalo se tedy o výkyv ve smyslu nevyváženosti, nýbrž v žánrové odlišnosti mezi rozhovorem s politikem zastupujícím v danou chvíli nějakou instituci (starosta, premiér apod.) a mezi předvolebním rozhovorem s kandidátem na významný politický post, který musí očekávat a jistě také očekává i dotazy nepříjemné, ba útočné. Otázkou zůstává, proč byl Radek John ve sledovaných 30 dnech před volbami do EP jediným pozvaným kandidátem: S ohledem na strukturu pořadu lze usuzovat, že se stal jakýmsi zástupcem politických stran s podivnými předvolebními sliby, když se jedinkrát staly volby do EP tématem pořadu *Kauza dne*.

Jinak lze shrnout, že rozhovory, snad právě pro svou slabší politickou a takřka nižádnou předvolební zaměřenost, proběhly v souladu se zákonem č. 231/2001 Sb.

HLAVNÍ ZÁVĚRY

Analýza shledala, že zpravodajství i publicistika programu RÁDIO IMPULS je vesměs vyvážená, poskytuje informace nezbytné pro svobodné vytváření názorů a v sledovaném měsíci nebyla v celku vysílání upřednostňována žádná politická strana ani hnutí. Zpravodajství programu bylo tematicky poměrně pestré, nabízelo pravidelně příspěvky z regionů a v případech, kdy se věnovalo volbám,

usilovalo o probuzení voličské aktivity mezi svými posluchači. V politickém zpravodajství převažovaly zcela neutrálně podané informace, kontextuálnímu zabarvení se nedalo v předkládaných kauzách vyhnout a valenční náboj byl jen zřídka jiný než neutrální. Nejspornějším momentem byla otázka nastolování agendy: zaměření na určité kauzy způsobilo i vychýlení kontextu vzhledem k politickým aktérům, kteří v těchto kauzách figurovali. Konkrétní případy jsou podrobněji popsány v kapitolách věnovaných „Tematické agendě“ obecně politických příspěvků a „Valenci a kontextu“ týchž. Tamtéž se nachází i podrobnější zdůvodnění, proč se Úřad Rady přiklání k závěru, že se jedná o redakční preferenci v mezích zákona, ačkoli třeba v případě strany ODS došlo vlivem kauzy Nagyová ke kontextuálnímu vychýlení výraznějším než v případě jiných parlamentních stran. I o ostatních stranách a hnutích se hovořilo v souvislosti s nejrůznějšími kauzami, ale seskupení nevládní, nebo dokonce neparlamentní logicky nemají zastoupení v čelných místech institucí a úřadů, což by vyvažovalo náboj těchto kauz oficiálními stanovisky pro média apod.

Mezi dny 23. 4. 2014 – 23. 5. 2014 tedy byly zpravodajské příspěvky programu RÁDIO IMPULS odvysílány v souladu se zákonem č. 231/2001 Sb.

Rovněž v pořadu *Kauza dne* ve sledovaném období nedošlo k žádnému prohrěšku proti zákonu č. 231/2001 Sb. Na rozdíl od zpravodajských relací se však dané díly tematicky nevěnovaly nadcházejícím volbám. Jedinou výjimku tvořil rozhovor s Radkem Johnem, který rovněž oproti ostatním *Kauzám dne* vykazoval vyšší míru konfrontačnosti. Rozhovor sám byl veden naprosto v souladu se zvyklostmi publicistického žánru a se zákonem, otázky vyvstávaly pouze ve srovnání s ostatními rozhovory odvysílanými ve sledovaném období. Podrobnosti k tomuto dílu se nacházejí v kapitolách „Kauza dne 20. 5. 2014: Radek John“ a „Shrnutí analýzy: Kauza dne.“ Pokud by Rada usoudila, že vychýlení v případě dílu s Radkem Johnem bylo příliš citelné (co do konfrontačnosti i faktu, že šlo o jediný tematicky předvolební rozhovor), může požádat provozovatele o podání vysvětlení, na základě jakého klíče byli do pořadu *Kauza dne* v období od 23. 4. 2014 do 23. 5. 2014 zváni představitelé politických uskupení kandidujících ve volbách do EP 2014.

*Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) v rámci své působnosti dané ustanovením § 5 písm. a) a f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (dále jen zákon č. 231/2001 Sb.), v platném znění, a v souladu s ustanovením § 137 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“) žádá provozovatele LONDA spol. s r. o., sídlem Na příkopě 859/22, Praha 1, PSČ 110 00, IČ 49241931, o podání vysvětlení, na základě jakého klíče byli do pořadu *Kauza dne* v období od 23. 4. 2014 do 23. 5. 2014 zváni představitelé politických uskupení kandidujících ve volbách do EP 2014. Rada stanovuje lhůtu k podání vysvětlení 20 dní ode dne doručení výzvy.*